

**SAKU VALLA 2019. a
KONSOLIDEERIMISGRUPI
MAJANDUSAASTA ARUANNE**

Aruandekohustuslase nimetus:	Saku vald
Aadress:	Teaduse 13, Saku, Harjumaa, 75501
Telefon:	3726712431
Faks:	3726712433
E-posti aadress:	saku@sakuvald.ee
Kodulehekülg:	www.sakuvald.ee
Majandusaasta algus:	01.01.2019
Majandusaasta lõpp:	31.12.2019
Audiitorfirma:	Audiitorbüroo ELSS OÜ

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Tegevusaruanne.....	4
1.1. Ülevaade Saku vallast.....	4
1.2. Konsolideerimisgrupi struktuur	4
1.3. Ülevaade konsolideerimisgrupi tähtsamatest finantsnäitajatest	7
1.4. Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast.....	7
1.5. Ülevaade Saku valla peamistest arengusuundadest.....	8
1.6. Arengukava täitmine ja olulisemad tegevused	9
1.6.1. Üldised valitsussektori teenused.....	9
1.6.2. Avalik kord ja julgeolek	9
1.6.3. Majandus	10
1.6.4. Keskkonnakaitse	10
1.6.5. Elamu- ja kommunaalmajandus	11
1.6.6. Tervishoid.....	11
1.6.7. Vaba aeg ja kultuur.....	12
1.6.8. Haridus.....	16
1.6.9. Sotsiaalhoolekanne	22
1.7. Konsolideeritud üksus AS Saku Maja	24
1.8. Ülevaade finantsriskide juhtimisest.....	26
1.9. Ülevaade sisekontrollisüsteemist.....	26
2. Konsolideerimisgrupi 2019. a raamatupidamise aastaaruanne	29
2.1. Konsolideeritud bilanss	29
2.2. Konsolideeritud tulemiaruanne.....	30
2.3. Konsolideeritud rahavoogude aruanne	31
2.4. Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	32
2.5. Eelarve täitmise aruanne.....	33
2.6. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	37

Sissejuhatus

Käesolev Saku valla 2019. aasta majandusaasta aruanne koosneb kahest osast:

- 1) tegevusaruandest;
- 2) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest.

Tegevusaruandes antakse ülevaade Saku vallast, konsolideerimisgrupist, struktuurist ja juhtimisest. Aruanne kirjeldab Saku valla arengukavas ettenähtud eesmärkide täitmist aruandeaastal ning annab ülevaate peamistest finantsnäitajatest ja sisekontrollisüsteemist.

Tähelepanu pööratakse arengukava täitmisele ja tulevastele arengusuundadele. Arengukava ülevaade on toodud valdkondade lõikes, välja on toodud püstitatud eesmärk ja selle saavutamiseks aruandeaastal tehtud tegevused. Põhjalikumad Saku Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevusaruanded on kättesaadavad asutuste veebilehtedel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud konsolideerituna koos AS Saku Maja aruandega ning koosneb finantsaruannetest (bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne) ja neid selgitavatest lisadest. Arvandmed on toodud võrdluses eelmise majandusaasta andmetega.

Raamatupidamise aruande koosseisu kuulub Saku valla konsolideerimata eelarve täitmise aruanne koos selgitustega. Eelarve täitmise aruandes on toodud andmed esialgse ja lõpliku eelarve kohta ning eelarve täitmise kohta. Võrdlusandmeid eelmise majandusaasta kohta toodud ei ole. Selgitused sisaldavad võrdlust lõpliku eelarve ja täitmise vahel.

Majandusaasta aruande juurde kuuluvad sõltumatu vandeaudiitori aruanne, vallavalitsuse protokolliline otsus majandusaasta aruande heakskiitmise kohta ning Saku Vallavolikogu otsus majandusaasta aruande kinnitamise kohta.

1. Tegevusaruanne

1.1. Ülevaade Saku vallast

Saku vald, pindalaga 170 km², asub Harjumaa keskosas, jäädes Tallinna lõunapiiri ja Rapla maakonna põhjapiiri vahele. Saku vallas on kaksikümmend küla ja kaks alevikku, kus elas 31. detsembri 2019. aasta seisuga 10 498 elanikku. Saku valla keskus on Saku alevik.

Vald moodustati 1866. aastal, vallaõigused taastati 16. jaanuaril 1992. aastal.

Naabrid on Tallinna linn ning Saue, Kohila, Kose ja Kiili vald. Olulised transiiditeed – Pärnu maantee, Tallinna ringtee ja Rapla-Türi maantee, on loonud soodsa pinnase ettevõtluse arenguks.

Saku valla tunnuslause on "Läbi roheline akna". Rohelisest aknast välja vaadates näeme kaunist loodus- ja elukeskkonda – kaitstud metsi ja loodusväärtusi, heakorrastatud asulaid, otstarbekat teedevõrku, hästi toimivat olmet ning keskkonnasõbralikku ettevõtlust. Rohelisest aknast sisse vaadates näeme rahulolevaid, kodukohast lugu pidavaid, tervislike eluviisidega Saku valla elanikke.

Soodne asukoht ja meeldiv elukeskkond on teinud Saku vallast soositud elupaiga.

1.2. Konsolideerimisgrupi struktuur

Saku vallavolikogu koosseisu kuulub 19 liiget. Volikogu töö korraldamiseks on moodustatud alatised komisjonid: eelarvekomisjon, revisjonikomisjon, hariduskomisjon, kultuuri- ja külaelu komisjon, sotsiaalkomisjon, arendus- ja ettevõtluskomisjon, keskkonnakomisjon, spordikomisjon.

Saku valla eelarvelisel finantseerimisel on 12 asutust:

- Saku Vallavalitsus, kui ametiasutus, mis teostab avalikku võimu;
- Vallavalitsuse hallatavad asutused:
 - Saku Valla Spordikeskus
 - Saku Muusikakool
 - Saku Vallaraamatukogu
 - Saku Valla Kultuurikeskus (alates 1. august 2019)
 - Saku Huvikeskus (kuni 31. juuli 2019)
 - Kiisa Rahvamaja (kuni 31. juuli 2019)
 - Saku Lasteaed Päikesekild
 - Saku Lasteaed Terake
 - Kurtina Kool (lasteaed-põhikool)
 - Kajamaa Kool (põhikool)
 - Saku Gümnaasium
 - Saku Päevakeskus
 - Saku Valla Noortekeskus.

Saku valla konsolideerimisgruppi kuulub tütaretevõtte AS Saku Maja, milles Saku vallal on 100%-line osalus. Aruandeaastal konsolideerimisgrupi struktuuris muudatusi ei toimunud.

Järgnevalt on esitatud asutuste töötajate keskmine arv, ametialade põhigrupid ja arvestatud töötasu.

1) Konsolideeriv üksus Saku vald

Nimetus	Töötajate keskmine arv	Kokku töötasu	Sh töötasud võlaõiguslike lepingute alusel
Vallavolikogu	0,6	75 394	0
Vallavalitsus	42,1	953 463	2454,83
Majandusteenistus	30,8	343 521	18 348
Toitlustusteenistus	18,21	192 197	1 840
Saku Valla Spordikeskus	16,79	210 803	22 765
Saku Muusikakool	18,79	322 340	250
Saku Valla Noortekeskus	5,41	68 559	696
Saku Vallaraamatukogu	6,15	102 196	8 813
Saku Valla Kultuurikeskus	9,39	213 246	66 238
Saku Lasteaed Päikesekild	64,16	834 157	13 290
Saku Lasteaed Terake	41,07	567 528	14 788
Kurtna Kool	47,34	750 892	9 592
Kajamaa Kool	17,32	339 882	4 843
Saku Gümnaasium	102,31	2 000 446	8 322
Saku Päevakeskus	6,81	143 070	46 364
Muud	-	17 382	17 382
Kokku, sh:	427,25	7 135 075	235 984
Valitavad ametnikud	2	84 299	0
Valitavad (volikogu)	-	55 817	0
Juhid (ATS)	5	151 816	0
Juhid	21,51	479 167	0
Tippspetsialistid (ATS)	11,1	238 985	0
Tippspetsialistid	52,62	796 076	0
Keskastme spetsialistid (ATS)	7,8	149 986	0
Keskastme spetsialistid	84,64	943 420	0
Õpetajad	204,4	3 526 636	0
Nooremspetsialistid (volikogu)	0,7	8 577	0
Nooremspetsialistid	3	43 572	0
Tugispetsialistid	12,84	214 441	0
Töölised	21,74	185 700	0
Muude isikute töötasud (volikogu)	-	11 000	0
Muude isikute töötasud (vallavalitsus)	-	9 600	0
Võlaõiguslike töölepingute alusel töötajad	-	235 984	235 984

Vallavalitsuse ja vallavalitsuse hallatavate asutuste palgafondid suurenesid 2019. aastal kokku 15,1%, mis on koos koosseisude muudatustega.

Palgafondide arvutamisel võeti aluseks üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäär ning sellega võrreldavalt kavandati muusikakooli ja lasteaia õpetaja töötasu määrad vastavalt 1250 eurot ning 1125 eurot. Asutuste ringijuhtide tasu määraks oli 1050 eurot ning treenerite töötasud olid vastavalt kvalifikatsioonile 850 (kategoriate) kuni 1250 eurot. Teiste töötajate töötasu määrad on arvestatud nii, et sarnased töökohad erinevates asutustes oleksid vastavalt ametikohal vajalikele kvalifikatsiooninõuetele, vastutusele ja tööülesannetele võrreldavad.

2) Konsolideeritud üksus AS Saku Maja

Nimetus	Töötajate keskmine arv	Töötasu
Nõukogu liikmed	-	16 800
Juhatus liikmed	2	74 962
Juhid	1,1	27 370
Tippspetsialistid	4,25	89 109
Keskastme spetsialistid	6,3	103 460
Töölised, teenistujad	19,2	280 820
Töötasud võlaõiguslike lepingute alusel		43 129
Kokku	32,85	636 633

Töötajate keskmine arv jäi samaks võrreldes 2018. aastaga. Ühe töötaja keskmine kuutöötasu oli 2019. aastal 1463 eurot.

3) Saku valla konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna töötasu eurodes

Nimetus	Töötasu	Töötajate ja teenistujate keskmine arv	Liikmete arv
Vallavolikogu esimees ja liikmed	64 394	-	19
Vallavanem ja abivallavanem	83 883	2	-
Vallavalitsuse liikmed	9 600	-	2
AS Saku Maja nõukogu esimees ja liikmed	16 800	-	5
AS Saku Maja juhatuse liikmed	74 962	2	-
Kokku	249 639	4	26

1.3. Ülevaade konsolideerimisgrupi tähtsamatest finantsnäitajatest

Näitaja	2015	2016	2017	2018	2019
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpul	44 737 851	45 623 405	48 997 441	51 532 733	61 820 201
Kohustised aasta lõpul	7 824 986	7 632 910	7 654 922	6 789 384	12 560 237
Netovara aasta lõpul	36 912 865	37 990 495	41 342 519	44 743 349	49 259 964
Tulemiarunde näitajad					
Tegevustulud	15 479 152	16 610 472	20 539 882	21 722 185	25 846 237
Tegevuskulud	14 857 430	15 709 820	17 183 047	18 414 490	21 280 784
Tulem	621 722	900 652	3 356 835	3 270 343	4 515 550
Muud näitajad					
Investeeringute maht	4 417 904	1 792 451	6 047 493	2 800 841	13 189 722
Likviidsus*	0,42	0,74	0,31	0,87	0,48
Lühiajaline maksevõime**	0,92	1,22	0,91	1,42	1,35
Kohustiste osakaal varadest	17,49%	16,73%	15,62%	13,17%	20,32%
Laenukohustiste osakaal varadest	13,89%	12,60%	11,00%	8,49%	14,85%

*Likviidsus: likviidsed varad/lühiajalised kohustised

**Lühiajaline maksevõime: käibevara/lühiajalised kohustised

Netovõlakkoormus on toodud peatükis 1.8. Ülevaade finantsriskide juhtimisest.

1.4. Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast

Eesti 2019. aasta majanduskasv oli kiire: majandus kasvas 2018. aastaga võrreldes 4,3%, tööhõive määr 68,4% ja töötuse määr 4,4%.

Statistikaameti andmetel püsis Majanduskasv stabiilselt kõrge kvartalist kvartalisse ja oli kolmandat aastat järjest üle 4%. Peamine kasvu eestvedaja oli info ja side tegevusala, järgnesid hulgi- ja jaekaubandus ning kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus. Aasta keskel sai majanduskasv toetust ka töötlevast tööstusest ja aasta teises pooles läks hästi varem tagasihoidlikku tulemust näidanud põllumajandussektoril. Ainsana oli oluline negatiivne mõju energeetikasektoril.

Tarbijahinnaindeks tõusis 2019. aastal võrreldes 2018. aasta keskmisega 2,3%. Tarbijahinnaindeksi muutust mõjutasid eelmisel aastal kõige rohkem toit ja mittealkohoolsed joogid. Suurima osa sellesse andsid kallinenud köögivilid (17%) ning jahu ja jahutooted (4,9%). Kallimad olid ka bensiin (0,5%) ja diislikütus (1,5%), odavamad aga alkohoolsed joogid (3%).

Keskmine brutokuupalk oli 2019. aastal 1407 eurot ehk 7,4% kõrgem kui 2018. aastal. Keskmine brutokuupalk suurenes kõikidel tegevusaladel.

Töötute arv vähenes 2018. aastaga võrreldes 6 400 võrra ja neid oli 31 300. Vähenenud on ka pikaajaliste töötute arv, mis oli 6 200. Pikaajaliseks töötuks peetakse 12 kuud või kauem tööd otsinud isik. Pikaajalisi töötuid loetakse ka suurima vaesusriskiga töötuteks, sest tööturult eemalolek võib mõjutada isikute tööoskusi ja tööharjumust.

1.5. Ülevaade Saku valla peamistest arengusuundadest

Saku valla arengut toetavaks ja elanike arvu kasvu ning maksumaksjate arvu mõjutavaks teguriks on soodne geograafiline asend. Pealinna lähedus võimaldab elanikel Tallinnas tööl käia. Vallas on esindatud peaaegu kõik majandusharud.

Saku valda iseloomustavad järgnevad näitajad:

Näitajad	Kogus või summa
<u>Elanike arv vallas</u>	
Elanike arv seisuga 01.01.2019	10 206
Elanike arv seisuga 01.01.2020	10 498
Elanike arvu kasv 2019. aastal	292
<u>Maksumaksjate arv</u>	
Maksumaksjate arv 2018. aastal (detsember)	5 137
Maksumaksjate arv 2019. aastal (detsember)	5 362
Maksumaksjate arvu kasv 2019. aastal	225
Maksumaksjate arvu prognoositav kasv 2020. aastal	113
Maksumaksjate prognoositav arv 2020. aastal	5475
<u>Sissetulek ja tulumaks</u>	
2019. aastal tulu tulumaksu laekumisest	12 321 213
Tulu valla ühe maksumaksja kohta 2019. aastal	2 298
Prognoositav keskmine brutokuupalga kasv 2020. aastal	2,7%
Prognoositav tulu tulumaksust laekumisest 2020. aastal, 11,96% eraldamise järgselt	13 216 200

Ülaltoodud tabeli andmete alusel, mis põhineb rahandusministeeriumi prognoosile ning rahandusministeeriumi kodulehel avaldatud maksumaksjate andmetele, on tulumaksu kasvuks prognoositud 2020. aastal 7,3%.

2019. aastal suurenes elanike arv võrreldes 2018. aastaga 2,9% ehk lisandus 292 elanikku ja tulu tulumaksu laekumisest suurenes 13,2% ehk 1 437 874 eurot.

Valla poolt pakutavate avalike teenuste maht ja võimalused sõltuvad kõige enam tulumaksu laekumisest.

2019. aasta olulisemad investeeringud olid:

- Lõpetati Teaduse 1, Saku alevik, asuva hoone rekonstrueerimine ja 1. septembril 2019. aastal alustas hoones tööd Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiosa. Kogumaksumuseks kujunes 3 387 132 eurot, millest 2019. aastal kasutati vahendeid 2 120 462 eurot.
- Teede ehituseks ja rekonstrueerimiseks kasutati vahendeid 345 912 eurot.
- Suurendati AS Saku Maja aktsiakapitali 356 000 eurot.
- Rajati uus spordihoone 4 853 068 eurot.
- Rajati jäätmejaam Saku alevikku 274 491 eurot.
- Vallavalitsusele uute tööruumide rajamiseks investeeriti 2019. aastal 1 239 433 eurot, mis lisandub 2018. aastal kasutatud vahenditele (185 581 eurot). 2020. aasta eelarves on 1 683 312 eurot.

2020. aasta olulisemad investeeringud:

- Ehitatakse munitsipaalkorterimaja Saku alevikku (2 108 923 eurot).
- Ehitatakse uued tööruumid vallavalitsusele (1 683 312 eurot).

- Saku alevikku rajatakse uus esmatasandi tervisekeskus (2 361 738 eurot).
- Tänavavalgustuse ehitus ja renoveerimine kogusummas (1 595 198 eurot).

2019. aasta tuludest, kuludest, investeeringutest majandusliku sisu ja tegevusalade järgi ning finantseerimistingutest annab ülevaate Saku valla 2019. aasta konsolideerimata eelarve täitmise aruanne koos seletustega, mis kuulub Saku valla 2019. aasta majandusaasta aruande juurde. 2020. aasta tegevused on kajastatud 2020. aasta eelarves koos seletuskirjaga.

1.6. Arengukava täitmine ja olulisemad tegevused

Arengueesmärgid arengukava elluviimiseks tegevusvaldkondade järgi on esitatud vastavalt Saku Vallavolikogu 17. oktoobri 2019. aasta määrusele nr 15 „Saku valla arengukava 2035+“. Järgnevalt on esitatud ülevaade olulisematest tegevustest ja investeeringutest 2019. aastal valdkondade ja eelarveklassifikaatorite järgi.

1.6.1. Üldised valitsussektori teenused **Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest**

- **Haldussuutlikkus on kõrge, valla elanikele on tagatud omavalitsuse ülesannete kvaliteetne, õigeaegne ja tõhus täitmine, kasutades tänapäevaseid e-teenuseid, kaasava eelarve võimalusi ja teiste omavalitsuste kogemusi.**
 - E-teenuste arendamises võeti kasutusele kaks programmi ARNO ja SPOKU. ARNO on haridusteenuste haldamise süsteem. SPOKU on taotluste vastuvõtu ja menetlemise süsteem.
 - Kõik sõprusomavalitsused oli kutsutud ning osalesid XXVII laulu- ja XX tantsupeol „Minu arm“.
 - Värskendati koostöölepingut Jaapaniga. Jaapani Saku linn ja Eesti Saku vald sõlmisid 1. mail sõprussidemete tugevdamise lepingu niinimetatud sister-city lepingu, millega viiakse omavahelised sõprussuhted kõrgemale tasemele. Senine sõprussuhe on keskendunud valdavalt Eesti ja Jaapani õpilasvahetusele, mis on esimene taoline õpilasvahetus Jaapani Saku linna ja Euroopa Liidu liikmesriigi vahel. 2016. aastast alates on igal aastal Jaapani õpilased külastanud Saku valda ja Saku õpilased Jaapanit. Edaspidi laiendatakse tegevusi kultuuri, hariduse ja majanduse valdkondades.
 - Kaasava eelarve maht oli 2019. aastal 20 000 eurot, mille raames paigaldati MTÜ-le Tõdva Vabatahtlik Pääste soojak ning osalise toetusega kaasavast eelarvest rajati Kurtnasse madalseiklusrada.

1.6.2. Avalik kord ja julgeolek **Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest**

- **Kogukonnakeskse lähenemise ja erinevate osapoolte koostöö tulemusena on suurenenud inimeste turvatunne, vähenenud elu, tervist ja vara ohustuvate juhtumite arv ning suurenenud inimeste teadlikkus tulla toime korrarikkumiste, õnnetuste ja kriiside korral.**

- 2019. aastal toetati võrdselt MTÜ-d Saku Priiatahtlikud Pritsimehed ja MTÜ-d Tõdva Vabatahtlik Pääste. Toetuse suurus kahele seltsile kokku on 1 eurot elaniku kohta aastas.
- Abitelefoni 1345 ja e-posti aadress 1345@112.ee lõpetas tegevuse.
- Rajati uus veevõtukoht Kasemetsa tee äärde Aroonia tee piirkonda.
- Kiisa jäätmejaama paigaldati turvakaamerad.

1.6.3. Majandus

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- Saku valla teedest ja tänavatest on moodustunud loogiliselt toimiv tervik, mis on heas korras ning hästi ühendatud nii omavahel kui ka naaberomavalitsustega, eelkõige Tallinnaga.
- Tallinna ühistransport ulatub valla pealinnaäärsetesse piirkondadesse. Valla ühistransport vastab reisijate ootustele ning on korraldatud vajaduspõhiselt.
- Valla areng on terviklik ja tasakaalustatud – Saku alevikust on kujunenud väikelinlik keskus, mida iseloomustavad tänapäevane ärikeskkond, mitmekülgne teenuste võrk ja inimsõbralik avalik ruum, Kiisa alevik koos Kurtnaga on kujunenud valla lõunapiirkonna keskuseks, külades on välja arendatud inimsõbralik avalik ruum.
 - Teid ja tänavaid rekonstrueeritakse vastavalt teehoiukavale.
 - Valmis Laane tn ja Taevakaare tn ühendav kergliiklustee.
 - Rekonstrueeriti Kurtna külas asuv Nõela tee ja Saku alevikus Raudtee tn 2 tee osa.
 - Valmis Tooma tee jalg- ja jalgrattateede projekt.
 - Valmis Saku alevikus Pargi tänava ja Uus-Saku tänava vahelisel alal asuv parkla ja jalgteed ning valguspaigaldis.
 - Jätkati:
 - 1) Saku–Üksnurme jalg- ja jalgrattateede projekti koostamisega;
 - 2) Saku–Kanama jalg- ja jalgrattateede projekti koostamisega;
 - Hooldati üldalasid, mis asuvad asulate ja külade keskustes, üle 86-l hektaril. Hekke hooldati ca 1,5 km ulatuses. Jätkati Laane ja Laulu tn haljaku korrastamist. Heakorratöid tehti Kiisa ja Saku lähiumbruses ning Kajamaal ja Kurtnas. Eemaldati ohtlikke puid ja viidi läbi hoolduslõikusi. Korrastati Kurtna madalseiklusraja piirkonna haljasala ning kraavide servad Roobukal ja terviseraja teeservad Ülase parkmetsa piirkonnas. Paigaldati uusi pinke ja prügikaste Kiisale, Kurtnasse, Sakku ja Tănassilma, vanemaid remonditi. Istutati kevadel õitsevaid sibullilli erinevatele valla haljasaladele. Saku mõisapargis jätkati puude hoolduslõikusi ja raiet. Niideti mõisapargi tiigi ja Vääna jõe veetaimestikku.
 - Vallasisene ühistransport toimib ja muudatusi liinides pole sisse viidud.

1.6.4. Keskkonnakaitse

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- Saku valda on loodud tänapäevased tingimused sorteeritud jäätmete üleandmiseks, taaskasutamiseks ja utiliseerimiseks. Vähenenud on jäätmeteke, suurenenud taaskasutus ja elanike keskkonnateadlikkus. Maavarade kasutamine toimub ranges koostöös keskkonnakaitse nõuetega.

- **Reovee sattumine pinnasesse ja veekogudesse on vähenenud. Looduses olev vesi (jões, järved, põhjavesi) on looduslikult puhtam ja inimtegevusest rikkumata.**
 - Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) toetusel rajati Saku alevikku jäätmejaam, mis alustab tööd 2020. aasta kevadel.
 - Kiisa alevikku rajati jäätmepunkt, mis alustas tööd 2019. aasta kevadel.
 - Heakorraldus raames varustati erinevaid Saku vallas toimunud talgud 19 suure jäätmekonteineriga ning töökinnaste ja prügikottidega.
 - Hajaasustuse programmist toetati kolme majapidamise vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamist.

1.6.5. Elamu- ja kommunaalmajandus

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- **Loodussõbralikke, säästlikke ja innovaatilisi lahendusi on rakendatud valla elamu- ja kommunaalmajanduses – välja on arendatud nõuetekohased vee- ja kanalisatsioonisüsteemid ning kasutusel on energiasäästlikud kütte- ja valgustuslahendused.**
 - Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ÜF) toetusel alustati projekti „Tänavavalgustuse taristu renoveerimine Saku vallas" projekteerimistöödega.
 - Korraldati sotsiaaleluruumide projekteerimishange. Põhiprojekt saab valmis 2020. aasta aprillis. Pärast seda korraldatakse ehitushange.
 - Alustati Saku Vallavalitsuse hoone ehitustöödega Juubelitamme tee 15.
 - Uue spordikeskuse hoonele rajati maakütte.
 - Juubelitamme tee 15 hoonele on projekteeritud lisaküttena päikesepaneelid.

1.6.6. Tervishoid

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- **Esmatasandi tervishoiuteenuste (perearst, hambaarst, apteek) kvaliteet ja kättesaadavus on paranenud. Elanikkonnale on tagatud arstiabi kättesaadavus, efektiivne ja kvaliteetne tervishoiuteenus.**
- **Suurenenud on koostöö perearstikeskusega erinevatele sihtrühmadele suunatud terviseriskide ennetamiseks ning oodatud eluea ja tervelt elatud aastate kasvatamiseks.**
 - Jätkati Saku esmatasandi tervisekeskuse projekteerimistöödega. Reaalne ehitustegevus on kavandatud 2020. aastasse.
 - Jätakuvalt toetati Saku Tervisekeskuse tegevust – võimaldati tasuta ruume ja valla eelarvest tasuti osa kommunaalmaksetest. 2019. aastal alustati tervisekeskuses ravipediküüri teenuse pakkumisega.
 - Vallavalitsuse sotsiaalteenistus ja päevakeskus teevad pidevat koostööd tervisekeskusega, et teavitada kliente tervisekeskuse võimalustest.
 - Ühtselt koordineeritud tervisedenduslik võrgustik vallas on välja arendamisel. On osaletud Harjumaa Omavalitsuste Liidu rahvatervise alastel koolitustel ja infopäevadel. Valla allasutustele on jagatud tervisedenduslikku infot (koolitused, voldikud).

1.6.7. Vaba aeg ja kultuur

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- **Vallas on mitmekülgsed vaba aja veetmise võimalused – loodud on keskkond ja võimalused eneseteostuseks kultuurielus, spordis ning tervislike eluviiside harrastamiseks.**
- **Valla kultuuri- ja spordiasutustes on suurenenud võimalused huviringides osalemiseks ning arendatud vallale iseloomulikke kultuuri- ja sporditraditsioone.**
- **Noortele on loodud tingimused isiksuse mitmekülgses arenguks, rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avastamiseks.**
 - Vallas tegutsevad ringid erinevatele huvigruppidele, huvitegevuse laiendamisel arvestatakse võimalusel elanike soovidega. Soodustatakse lasteringide tegevust.
 - Huvitegevuse lisarahastus on andnud võimaluse uute huviringide loomiseks.
 - Valmis Saku valla uus spordihoone.
 - Täiendati väljõujaama inventari lisaseadmetega.
 - Soetati uus, kaks korda suurem suusamaja ning laiendati/parandati uisulaenutuse laenutustingimusi.
 - Lõpetati Saku alevikus Silla 2a asuva Saku Tenniseväljaku tribüünide ehitustööd.
 - Alates 1. augustist 2019 on Saku Huvikeskuse ja Kiisa Rahvamaja ühendamise tulemusel uus asutus – Saku Valla Kultuurikeskus, mis tegutseb Sakus ja Kiisal.
 - Mittetulundusliku tegevuse toetusfondist toetati nii spordi-, kultuuri- kui ka vaba aja veetmise projekte.

Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevus

Saku Valla Kultuurikeskus

2019. aastal tegutses 14 rahvakultuurikollektiivi: segakoor, mandoliiniorkester, naisansambel ning eakate lauluansambel, naisrahvatantsurühmad Linda, Kurtna ja Lindaratas, seniortantsurühm, segarahvatantsurühmad Pangviina, Saku Seniorid, Tugevad ja Kohevad, Saku Sanglejad, Hellad Tallad. Kokku 237 osalejat.

Muud tegutsevad huviringid olid kunsti-, käsitöö-, keraamika-, portselanimaali- ning muusikaringid, tarbekunsti-, robootika-, mudelismi-, male-, skautide- ja teatriringid. 2019. aastal rahastati riiklikust huvitegevuse programmist täiendavalt programmeerimis- ja tehnikaringide, maleringi ja kitarriringi jätkamist. Huviringides oli osalejaid kokku 547, neist lapsi 310.

Seoses Teaduse 1 hoone remondiga ja Sakus puuduvate ruumidega 2019. aasta alguses (jaanuar kuni juuni) toimus 34 erinevatele vanuserühmadele suunatud suuremat ja väiksemat avalikku üritust, 6 loengut ja kursust. Lisaks andsid Sakus tegutsevad huvikeskuse kollektiivid mitmeid kontserte mujal Eestis ning esindasid valda 30 korral. 2019. a teine pool kuulus renoveeritud majja sisseelamisele ja toimus 28 suuremat ja väiksemat avalikkusele suunatud üritust nii Kiisa kui ka Saku majades.

Teatritega koostöös toimus etenduste vahendamine ja oma näiteringide lavastuste esitamine nii vallas kui kaugemal. Näidati kinofilme, korraldati müügipäevi (lambavillatooted, riided jne), laatasid, teabepäevi, erinevaid õppepäevi ja peoõhtuid.

Kiisa Vabaajakeskuse ruume võimaldati kasutada seltsingul Kiisa-Kurtna-Tagadi-Roobuka Pensionäride Ühendus ning MTÜ-l Kodukoht Kiisa koosolekute läbiviimiseks. Vahendati erinevaid teenuseid kohalikele elanikele (silmaarst, sotsiaaltöötaja vastuvõtt jne).

Saku Valla Kultuurikeskus seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Huviringide arv	54	30
2	Huviringides osalenute arv	1128	784
3	Ametikohti kokku	16,7	16,7
	sh ringijuhtide ametikohti	7,45	7,2

Saku Vallaraamatukogu

2019. aastal töötas raamatukogu keskkogu Sakus kuni septembrini kapitaalremondi tingimustes. Raskendatud ei olnud mitte üksnes töötamine, vaid ka raamatukogu külastamine. Seoses remondiga sulges raamatukogu uksed pooleteiseks kuuks, mil Sakus asuvad raamatud ei olnud lugejaile kättesaadavad. Sel ajal oli Kiisa harukogu avatud erakorraliselt kõikidel laupäevadel. Vaatamata eeltoodule võib siiski väita, et raamatukogu kasutamise statistika ei näita olulist langust.

Kuigi enamus tähelepanu kulus igapäevase teeninduse käigushoidmisele, suudeti siiski trükiks ette valmistada raamat „Saku. Legendist tänapäeva“ ning viidi läbi kogude inventuur.

Jooksvalt täiendati nelja andmebaasi: e-kataloog, kodulooliste artiklite andmebaas, ajalooliste fotode galerii ja koduloo wiki. Kahe viimase andmebaasi puhul oli märksõnaks „kaasamine“, st vallaelanikele oli antud võimalus osaleda andmebaaside täiendamisel.

Toimus mitmeid huvitavaid üritusi ja näitusi. Harukogudes eksponeeriti kunsti- ja käsitöönäitusi nii kohalikelt kui välisautoreilt jms. Mõned näited laste lugemuse suurendamisele suunatud üritustest:

1) Ühineti Eesti Lastekirjanduse Keskuse *Lugemisisu programmiga*. Programmis osales kaks Saku Gümnaasiumi klassi (45 õpilast), kaks lasteaiarühma (44 last) ja 16 noort lugejat individuaalselt.

2) Pikendati koostöölepingut MTÜ-ga Eesti Abi- ja Teraapiakoorte Ühing (lugemiskoeratiim töötas Kiisa harukogus).

3) Korraldati 4. klasside õpilastele mõeldud üleriigilise ettelugemisvõistluse Saku valla eelvoor.

Tööd jätkas raamatuklubi.

Koolitustegevuse peamiseks sihtrühmaks on lapsed, kellele õpetatakse kasutama raamatukogu, kataloogi, teatmeteoseid. Individuaalkoolitust vajavad pigem täiskasvanud – peamiselt IT vahendite ja andmebaaside kasutamisel. Korraldati Mediawiki tarkvara koolitus. Raamatukogus töötas aasta jooksul 10 vabatahtlikku.

Saku Vallaraamatukogu seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Kogude suurus	63 359	64 641
2	Lugejate arv (aktiivsed)	2874	2 814
	Hõlve ¹	29,2%	27%
	sh lapsed	838	993

¹ Hõlve näitab lugejate % teeninduspiirkonna elanike arvust.

		2018	2019
	laste % lugejaist	29,1%	35%
3	Külastuste arv	55 478	48 429
	külastusi elaniku kohta	5,6	4,7
4	Laenutuste arv	62 839	60 333
	laenutusi elaniku kohta	6,4	5,9
5	Virtuaalraamatukogu		
	Omalooodud andmebaaside arv	3	3
	Andmebaaside maht kokku (kirjete arv)	4987	5 801
	Otsingud/dokumentide allalaadimised	68 025	98 358
	Digiteeritud dokumentide arv kokku andmebaasides	2061	2 354
6	Korraldatud		
	üritusi	26	44
	näitusi ja väljapanekuid	52	47
	koolitusi	19	24
7	Komplekteerimiskulud elaniku kohta		
	sh riigi toetus	1,39 eurot	1,38 eurot
	s.h. KOV ²	1,46 eurot	1,55 eurot
8	Ametikohti kokku	6,6	6,6

Saku Valla Spordikeskus

Saku Valla Spordikeskuses asub 25 m ja nelja rajaga ujula; võimla, kus on võimalik harrastada korvpalli, sulgpalli, võrkpalli, jalgpalli, tennist; poksisaal; aeroobikasaal ja jõusaal. Uues pallimängusaalis on võimalik korraldada treeninguid ja võistlusi korvpallis, võrkpallis, sulgpallis, tennises, kergejõustikus. Pealtvaatajatele on teleskooptribüün 770 istekohaga.

Spordikeskuse haldamisel on täismõõtmetes kunstmuruga staadion koos kergejõustikuvõimalustega, rabametsa terviserada koos suusamajaga (suusalaenus ja hooldus), Saku Gümnaasiumi kõrval asuv madalseiklusrada, väljõujaam, 18 korviga discgolfipark, jäähokiväljak koos uisulaenutusega (suvisel ajal kasutatakse petanque väljakuna), rannavõrkpalliväljak ja -jalgpalliväljak. Spordirajatistest on rendile antud Saku Tenniseväljakud Saku Tenniseklubile ning naturaalmuruga jalgpalliväljak MTÜ-le Saku Sporting.

Spordikeskus tegeleb treeningtegevuse korraldamisega peamiselt lastele ja noortele. Spordikeskuse ruume üüritakse soodustingimustel eelisarendatava spordiala klubile vallavalitsuse määratud mahus. Eelisarendatavad spordialad Saku vallas on jalgpall, korvpall ning võistlustants. Eelisarendatavate spordialade toetamiseks on spordikeskuses loodud vastava ala treeningrühmad. Vastavalt võistlusplaanidele ning võimalustele on treeninggruppid esindanud nii Saku valda kui ka vastava ala spordiklubi.

2019. aastal loodi uued treeninggruppid sulgpallis, võrkpallis, jalgpallis ning pesapallis lastele ja noortele.

Saku Valla Spordikeskus seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Ujula kasutus		
	ujula külastus	10 864	9 568
	vesiaeroobika	2 037	1 152
2	Jõusaali kasutus		
	noored ja pensionärid	1 816	4 767
	jõusaali kasutus	4 096	3 112

² Arvestatud on tegelikke kulusid kogude täiendamiseks, sh ka kulusid digiteerimisele.

		2018	2019
3	Suusamaja kasutus	2 311	4 019
4	Uisumaja kasutus	484	750
	Kõik kokku (1+2+3+4)	21 893	23 368
5	Treeninggruppide arv	27	30
	võrkpall	1	2
	frisbee	1	1
	korvpall	4	4
	kergejõustik	4	3
	jalgpall	11	12
	jalgratas	3	3
	võistlustants	3	3
	pesapall	0	1
	sulgpall	0	1
6	Treeningutel aktiivseid osalejaid	512	595
7	Ametikohti kokku		22,4
	sh treenerikohti		9,4

Saku Valla Noortekeskus

2019. aastal toimus esimene Saku valla koolialguse festival „KAF“ Teaduse 1 öuel. See tõi kokku erinevad noortebändid, tantsijad ja huvitegevuse pakkujad. Osalejaid oli umbes 600.

Noortemaleva projekti raames toimus õpilasmalev (osales 25 noort). Lisarahastust saadi projektile „Saku Õpilasmalev 2019“ (tegevustoetus tööpäevajärgsetele tegevustele).

Koostöös Saku sõprusvallaga Ylöjärvi toimus sel aastal ühine noortelaager Eestis (osales kokku 20 noort).

Jaapani-Eesti sõpruslinnade vaheline noortevahetuse projekt toimus suvel Eestis ja sügisel Jaapanis. Projektis osales ca 30 noort, kellest 8 käis Jaapanis, 15 suvises laagris Eestis ja osad osalesid kevadel Jaapani kultuuri tundides.

Projekti „Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamine ja rakendamine noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks“ raames, võeti tööle 0,4 koormusega liikuv noorsootöötaja. Kiisa noortekeskuses korraldati videomängude päev.

Toimus kaks päevalaagrit (aprillis Sakus ja augustis Kiisal), kus osales kokku 40 noort. Toimused erinevad harivad ja sportlikud vabaaja tegevused noortele vanuses 7–11.

Osalesti projektis „F.L.Y. – First Love Yourself“. Kaheksa Saku valla noort vanuses 13–18 külastas Taanit, kus projekti käigus arendati inglise keele oskust, kultuuride vahelist õpet ning põhiteemaks oli noorte vaimne tervis.

Saku Valla Noortekeskus seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Külastuste arv	6 496	7 010
2	Erinevate noorte arv	679	679
3	Huviringide arv	6	7
4	Ametikohti kokku	5,4	5,4
	sh noorsootöötajaid	3,9	3,9

1.6.8. Haridus

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- **Saku valla haridusruum on kvaliteetne, mitmekülgne, nõuetele ja vajadustele vastav. Valla haridusasutused eesotsas Saku Gümnaasiumiga toimivad koostööd ja arengut väärtustavate organisatsioonidena.**
 - Teostati Lasteaed Päikesekillu C-korpuse sanitaarremont. Õuealale soetati rippkiik ja väikelaste ronila. Garantiitöödest tehti parandusi staadioni tartaankattes.
 - Lasteaias Terake remonditi kaks Tallinna mnt 12 rühmaruumi, paigaldati uus piirdeaed, mängulinnak, kolme rühma ronimiskeskused koos turvamattidega, rajati 40 m kuusehekki ning uuendati õueala liiklusväljaku teemärgistust.
 - Teaduse 1 hoone renoveerimine lõpetati ning Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiosa alustas 2019/2020. õppeaastat uues hoones. Maja on sisustatud peaaegu täies mahus.
 - Kajamaa Koolis remonditi koolisaal ja kaks klassiruumi. Koondati õppealajuhataja ametikoht ning loodi uus - tugisüsteemijuht/HEV õppe koordineerija (0,5 ametikohta).
 - Kurtina Koolis paigaldati lasteaiahoovi uued liivakastid, lisavalgustus, korrastati piirdeaedu, remonditi üks rühmaruum, paigaldati maja üldine veepehmenussüsteem ning uuendati reovee pumplasüsteemi ning paigaldati uus juhtimissüsteem. Sanitaarremonti teostati kahes klassiruumis, aatriumis ja osades tualettruumides, uuendati köögi valgustust. Kooli katusele soetati uus ilmajaam. Suuremad soetused õppevahendite osas olid loodusainetes ja kehalises kasvatuses.
 - Saku Muusikakooli tegevuse kaasajastamiseks soetati uusi õppevahendeid, inventari, infotehnoloogilisi vahendeid ja teostati remonditöid. Osteti pikoloflööti, Hiiu kannel, 3 akordionit, tuulekell, tšello, kromaatileine kannel, mööblit, 4 valvekaamerat koos salvestusseadmega. Klassides teostati sanitaarremonti.
 - Elukestva õppe korraldamine täiskasvanuhariduses. Töökohapõhine õpe toimus lasteaedades, kus õpetaja abid läbisid Valga Kutseõppekeskuses lapsehoidja koolitusprogrammi ning omandasid lapsehoidja kutse.

Alusharidus

Valla lasteaedades on lastele loodud kasvamiseks ja arenemiseks soodsad tingimused. Lasteaedades töötavad pädevad õpetajad ja erialaspetsialistid, kelle taseme- ja täienduskoolitus võimaldab neil täita oma professionaalset rolli. Toetavad töötingimused, sealhulgas professionaalne eestvedamine, on loonud võimalused meeskonnatööks ja koostööks vanematega.

Lasteaedade prioriteet on täita alushariduse õppekava nõudmisi, mida teostatakse mänguliselt ning alternatiivpedagoogilisi meetodeid kasutades. Õppekavad tuginevad pedagoogilistele eesmärkidele, väärtustele ja lähenemisviisidele, mis on lapsekesksed ja võimaldavad laste arengut. Arendatakse laste looduskasvatust, pärimuskultuuri teadvustamist, liikumistegevust, tervisekasvatust ja lavastusõpet.

Lasteaedade tugikeskusesse on koondunud erialaspetsialistid, kes tegelevad arenguliste erivajadustega lastega. Pakutakse järgmisi tugiteenuseid: logopeedilist abi, kõneravi, eripedagoogilist abi ja eesti keele kui teise keele tugiõpet.

Töösse kaasatakse lapsevanemaid arenguveestluste, õppekava tutvustamise, pereürituste ja avatud mänguaja organiseerimise kaudu.

2019. aastal omandas alusharidust 762 Saku valla last (2018. aastal 757 last), neile lisandus 77 lapsehoiuteenusel olnud last.

Alushariduses laste arv seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Saku valla lasteaedades lapsed	705	706
	sh Lasteaias Päikesekild	335	334
	sh Lasteaias Terake	233	235
	sh Kurtna Kooli lasteaias	137	137
2	Saue valla Nõlvaku ja Tuleviku lasteaias koostöölepingute alusel lapsed	30	24
3	Teiste omavalitsuste munitsipaallasteaedades Saku valla lapsed	22	30
	sh Tallinna linna lasteaedades	16	23
4	Eralasteaedades lapsed		2
5	Lapsehoiuteenusel lapsed	66	77
6	Saku valla munitsipaallasteaedades teiste omavalitsuste lapsed	23	8

Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevus

Saku Lasteaed Päikesekild

Õppetegevuses lähtuti säästlikust majandamisest ja keskkonnahoiust ning rakendati materjalide taaskasutust (omavalmistatud mänguvahendid, kasenukud, pabermassist mänguvahendid, pillid, projekt “Prügikunst” jm). Päikesekilli puude õpperada uuendati puude siltidega. Koostati lasteaias puuderajal kasvavate puude mapp ja valmis õuesõppemängude kogumik.

Aktiivselt kasutati lavastusmänge, õpetajate ja laste oma- ning ühisloomingut. Õppeaasta jooksul korraldati mitmeid näitusi.

Tervisedendus ja liikumistegevus oli personalile jätkuvalt mitmekesine. Korraldati spordipäevi koolieelikutele ja nende vanematele. Jätkuvalt toimus kord nädalas rahvatantsuõpe koolieelikutele.

Koostöös erinevate huvigruppidega toimusid mitmed ettevõtmised, kohtumispäevad, koolitused, teabetunnid jne.

Jätkus koostöö Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga praktikate sooritamise valdkonnas. Valgamaa Kutseõppekeskusega toimus koostöö töökohapõhise õppe raames, lapsehoidja kutse omandasid kaks töötajat.

Osaleti OECD rahvusvahelises pilootuuringus IELS. Rahvusvahelise alushariduse ja laste heaolu uuringut (IELS) koordineeriti Päikesekilli lasteaias.

Tartu Eetikeskus tunnustas Saku Lasteaed Päikesekildu tiitliga “Hea lasteaias teerajaja”. See oli tunnustus mänguliste tegevuste edendamise, teadliku väärtusarenduse ja õuesõppe propageerimise eest.

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) rahastas lasteaias projekti “Õppekäigud Eesti Loodusmuuseumi ja Nõmme Loodusmaja”. Lasteaias 15 rühma osalesid õppekäigul Eesti Loodusmuuseumi muuseumitunnis „Loomade aasta“, „Kodud loomariigis“, „Eesti metsloomad“, „Muutused looduses“ ning 2 rühma osales Nõmme Loodusmaja aktiivõppeprogrammis „Loomariik“.

Eesti keelest erineva emakeelega ja/või mitmekeelsele lapsele eesti keele omandamiseks iseseisva keelekasutaja tasemel saadi toetust Haridus- ja Teadusministeeriumist.

Saku Lasteaed Päikesekild seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Laste arv	335	334
2	Rühmade arv lasteaias	17	17
	sh aiarühmi	9	11
	sh liitrühmi	5	4
	sh sõimerühmi	2	1
	sh 12-lapselisi rühmi	1	1
3	Ametikohti kokku	64,3	64,3
	sh pedagoogilisi ametikohti	43	43
4	Tugiteenust vajavaid lapsi	100	111
5	Eesti keele õppes osalevaid lapsi	15	17

Saku Lasteaed Terake

Hoolekogu ettepanekul oli laste piirarv aia- ja sõimerühmades suurendatud maksimumini, v.a kahes sobitusrühmas. Lasteaed tegutses kolmes hoones.

2018–2019. õppeaasta tegevused olid pühendatud UNESCO vaimse kultuuripärandi nimistusse kantud tantsu- ja laulupeo 150 aastapäevale. Aasta moto „Tants teeb tuju heaks, muusika meele rõõmsaks“, läbis lasteaia igapäevategevusi, lasteaia laulu- ja tantsupidu ning Terakese Teatritralli (osalesid kõik 2–7 aastased lapsed). Pedagoogid lavastasid 10 näidendit. Aastatepikkune järjepidev lavastusõppe läbiviimine on andnud Terakesele omanäolisuse. Uute õpetamismeetoditena võeti kasutusele vaikuseminutite meetodika, lugemisjooga, oskuste õpe.

Toimus 42 väljasõitu teatritesse, muuseumidesse; korraldati 60 lasteaiaasisest projekti; viidi läbi 16 jalgrattamatka, lisaks iganädalased jalgsimatkad ja õppekäigud; osaleti kahel konkursil; koos vanematega korraldati 50 üritust.

RMK-st taotletud lubade alusel tõi iga rühm endale metsast jõulukuuse ning kevadel istutati noored kuused metsa tagasi.

Lasteaia kaheksa õpetaja abi ning kaks tugiisikut omandasid töökohapõhise õppe kaudu aasta jooksul lapsehoidja kutse Valga Kutseõppekeskuses.

Lasteaed oli praktikabaasiks Tartu Ülikooli ja Valga Kutseõppekeskuse üliõpilastele.

Töövarjupäeval osales 10 Saku Gümnaasiumi õpilast.

Saku Lasteaed Terake seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Laste arv	233	235
2	Rühmade arv lasteaias	12	12
	sh aiarühmi	8	8
	sh liitrühmi	0	1
	sh sõimerühmi	4	4
3	Ametikohti kokku	44,1	44,1
	sh pedagoogilisi ametikohti	27,5	27,5
4	Tugiteenust vajavaid lapsi	65	64
5	Eesti keele õppes osalevaid lapsi		7

Kurtna Kool (lasteaed)

2018–2019 õppeaasta teemaks oli „Taaskasutades hoolin, hoian ja loon“.

Eesmärkideks oli, et lapsed mõistaksid keskkonnasäästliku mõtteviisi vajalikkust. Palju tegeleti vanadele asjadele uue elu andmisega, st meisterdamisega. Õpetajate hinnangul olid lapsed keskkonnateadlikumad, kuid see töö on tegelikult protsess ja nende põhimõtetega tegeletakse ka edaspidi.

Huviringe tegutses neli ja kõik olid lapsevanemale tasulised. Ringidest tegutsesid jalgpall, Angela tantsuring, lastejooga ja Taisi lauluring. Samad ringid jätkasid ka sügisel.

Alates 2019. aasta veebruarist alustati keeleõppe tundidega lastele, kelle kodune keel ei ole eesti keel.

2019–2020. õppeaasta teemaks on „Terve laps – virk ja krops“

Kurtna Kool (lasteaed) seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Laste arv	137	137
2	Rühmade arv lasteaia	7	7
	sh aiarühmi	4	4
	sh liitrühmi	1	1
	sh sõimerühmi	2	2
3	Ametikohti kokku	24,5	24,5
	sh pedagoogilisi ametikohti	16	16
4	Tugiteenust vajavaid lapsi	1	23
5	Eesti keele õppes osalevaid lapsi	0	4

Põhi- ja keskharidus

Valla koolides on loodud tingimused õpilaste arenguks ja eneseteostuseks.

Valla koolides töötavad kvalifitseeritud õpetajad. Paikkonna eripäradest ja võimalustest, õpilaste vajadustest ja huvidest lähtuvalt kujundatakse koolide õppekavad ning rakendatakse vajadusel individuaalseid õppekavu, tõhustatud ja erituge, töötavad eri liiki klassid.

Hariduslike ja sotsiaalsete erivajaduste korral on õpilastele tagatud vajalikud tugiteenused. Vallas on loodud tugisüsteemide võrgustik, kõikides valla koolides töötavad vastavad tugispetsialistid. Koolide õppekavu toetavad õppekavavälised tegevused – pikapäevarühmad ja erinevad huviringid.

2019. aastal omandas põhi- ja keskharidust kokku 1898 valla noort (2018. aastal 1835 noort).

Põhi- ja keskhariduses laste arv seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Saku valla munitsipaalkoolides õpilasi	1575	1619
	sh Saku Gümnaasiumis	1315	1362
	sh Kurtna Koolis	213	213
	sh Kajamaa Koolis	45	44
2	Teiste omavalitsuste munitsipaalkoolides Saku valla õpilasi	199	207
3	Erakoolides Saku valla õpilasi	58	62
4	Riigikoolis Saku valla õpilasi	5	10
5	Saku valla koolides teiste omavalitsuste õpilasi	38	45

Vallavalitsuse hallatavate asutuste tegevus

Saku Gümnaasium

2019. aastal läks põhirõhk uue gümnaasiumimaja valmimisele ja sisuga täitmisele. Sügisel alustas uues majas 239 õpilast ja 19 õpetajat. Lisaks töötavad gümnaasiumis põhikohaga õppejuht ja huvijuht.

2019. aastal kinnitati ka uus arengukava, mille järgi järgmisel kolmel aastal töö käib. Aasta jooksul võeti osa kahest rahvusvahelisest projektist ning õpilasvahetusest Jaapani Sakuga.

Võeti osa Jaapani klubi tegevusest. Toimus Jaapani nädal. Kevadel toodi lavale muusikal „Dancing Queen“. Jätkus SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel keskkonnateemaline projekt õpilastele. 6. klassid osalesid projektis „Kaitse end ja aita teist“ ja markeerimisprojektis „Peatu, vaata, veendu“. Detsembris toimus talvekontsert. Jätkati lauluvõistluse „Kevadkraaks“ korraldamisega. 9. klassi õpilastel oli võimalus osaleda töövarjupäeval lasteaias Terake. Personalile toimusid erinevad sisekoolitused ja lisaks käidi Erasmus+ projekti raames end täiendamas välisriikides. Koolis toimus kevadel koristuspäev „Teeme Ära“.

Saku Gümnaasium seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Õpilaste arv	1315	1362
	sh põhikoolis	1106	1123
	sh gümnaasiumis	209	239
2	Ametikohti kokku	104	121,55
	sh pedagoogilisi ametikohti	93	103,8
3	Huviringide arv	16	17
4	Huviringides osalenute arv	380	361

Kurtna Kool

2018–2019. õppeaasta teema „Kaasaegne ja traditsiooniline lõimimine õppes“.

2019–2020. õppeaasta teema „Õpilase huvide ja annetega arvestamine, nende arendamine õppetegevuses“.

Õppetegevuse mitmekesistamiseks toimusid aine- ja teemanädalad, korraldati õppekäike ja viidi läbi projektipäevi, osaleti konkurssidel ja võistlustel. Trimestri lõpu eelne päev on kujunenud õppekäikude päevaks. Lõputralli päev oli pühendatud 1. üldlaulupeole.

Huvitegevuses osales 42% õpilastest, kooli huviringides osalemine oli Eesti keskmisest kõrgem.

Regulaarselt täidetakse õpilaste arengukaarte, Stuudiumis oli neid avatud 28-le tugitegevusi vajavale õpilasele.

Kool osales erinevates projektides – Erasmus+, „Tagasi kooli“, meil on käinud erinevad külalised ja toimunud ka e-külalistunnid.

Rahvusvahelise koostöö arendamisel peeti kirjavahetust Kerava linna Kurkela kooliga Soomes, millele järgnesid külaskäigud, toimus õpilaste reis Jaapanisse ning Jaapani kooliõpilaste võõrustamine Eestis.

Kurtna Koolis õpib mitu Harjumaa meistrit kergejõustikus, olümpiaadidel on saavutatud mitmeid auhinnalisi kohti.

Kurtna Kool seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Õpilaste arv	213	213
2	Ametikohti kokku	27	27
	sh pedagoogilisi ametikohti	14,6	14,6
3	Huviringide arv	18	16
4	Huviringides osalenute arv	125	163

Kajamaa Kool

2019. aasta alguses lõppes Kajamaa Kooli ja Kurtna Kooli arendusprojekt, mis oli seotud uueneva õpikäsitusega ja piirkondliku kaasava haridusega seotud koostöö alustamiseks kahe kooli vahel. Arendusprojekti kaasabil arendatakse järjepidevalt kooli tugisüsteemi ja selle töömudelit.

2019. aastal tähistati Saku valla hariduselu 150. aastapäeva, mille raames õnnistati sisse Kajamaa kooli uus siselipp ja valmis Kajamaa Kooli ajatelg. Ajatelg kajastab kooli elu ja arengut aastatel 1869–2019.

Jätkati traditsiooniliste ettevõtmiste ja õppekäikudega nagu noorte oskusfestival „Noor Meister“ külastamine, osaleti noorte konverentsil „Lahe Koolipäev“. SA Keskkonna Investeeringute Keskus (KIK) toetusel toimus Kajamaa Kooli õpilaste aktiivõpe teemal „Eesti ulukid“.

2019. aastal viidi läbi kooli meeskonna supervisioonid ja kord trimestris lastevanemate kosisioonid. Lastevanemate kosisiooni idee sündis Kajamaa Kooli avatud uste päeva ettevõtmistest.

Kajamaa Kool seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Õpilaste arv	45	44
2	Ametikohti kokku	22,25	22,25
	sh pedagoogilisi ametikohti	15,6	16,6
3	Huviringide arv	3	2
4	Huviringides osalenute arv	26	19

Saku Muusikakool

Saku Muusikakoolis on võimalik õppida akordionit, flööti, klarnetit, klassikalist kitarr, klaverit, kromaatilist kannelt, löökpille, metsasarve, saksofoni, tenorit, trompetit, tšellot, viiulit ja vioolat. Lisaks puhkpilliorkestrile ja rahvamuusikaansamblile osalevad õppurid veel mitmetes erinevates ansamblikoosseisudes, kus liikmeid 2–20. Viiuliõpilased mängivad Harjumaa Noorte Keelpilliorkestris, puhkpilliõppurid Harjumaa Noorte Puhkpilliorkestris ja puhkpilliorkestris Saku.

Koolisiseseid kontserte ja konkursse toimus 2019. aastal 46. Kooliväliseid muusikaüritusi, kus osalesid Saku Muusikakooli õppurid, leidis aset 55. Neist kõige kaugem kontsertreis viis õppurid koos õpetajaga Jaapanisse. Lisaks eelkirjeldatule sooritasid õpilased vastavalt õppekavale tehnilised arvestused, üleminekuksamid (IV kl) ja lõpueksamid (VII kl). Kevadel toimusid vastuvõtukatsed uueks õppeaastaks, millele eelnesid muusikakooli õppetegevust tutvustavad lahtiste uste päevad. Puhkpilliorkester Saku korraldas 19 avalikku kontserti.

Õppurite muusikalist arengut silmas pidades on olulisel kohal laste osalemine konkurssidel, kus nende pillimänguoskust hindab eriala tippspetsialistidest koosnev žürii. Eelkirjeldatu tõttu on võimalik erinevate muusikakoolide taset ning õppurite muusikalist arengut küllaltki objektiivselt võrrelda ja hinnata. Saku Muusikakooli õpilased pälvisid konkurssidel taaskord mitmeid esikohti (I–III), seda nii regionaalsel, vabariiklikul kui ka rahvusvahelisel tasemel.

Saku Muusikakool seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Õpilaste arv	175	180
	sh põhiõppes	156	157
	sh eelõppes	16	19
	sh üldõppes	3	4
2	Ametikohti kokku	24	24
	sh õpetajaid	20	20
3	Huviringide arv	1	1
4	Huviringides osalenute arv	25	30

1.6.9. Sotsiaalhoolekanne

Ülevaade arengueesmärkidest ja nende täitmisest

- Saku valla sotsiaalhoolekandeline abi toimib koostöös era- ja mittetulundussektoriga ning katab abivajajate vajadused, on tänapäevane ja kvaliteetne, tagab lastele täisväärtusliku arengukeskkonna, täiskasvanutele töövõimet ja iseseisvat toimetulekut ning nõrgema sotsiaalse suutlikkusega isikutele vajaliku sotsiaalse kaitse, eakale täisväärtusliku elu võimalikult kaua oma kodus elamiseks.
- Sotsiaalteenused, -toetused ja ennetusprogrammid on loodud abivajajakesksetena, on tõhusad ja valla elanikele kättesaadavad.
- Saku valda on rajatud koostöös erasektoriga mitmesuguse otstarbega sotsiaalhoolekande asutusi, mis katavad Saku valla elanike vajadused.
 - Toimused haridusasutuste tugisüsteemide ümarlauad. Juhtumipõhiselt toimused need ka väljaspool valda asuvates haridusasutustes, teistes omavalitsustes, Rajaleidja keskus ja SKA-s. Toimib hea ja regulaarne koostöö MTÜga Tugi ja Tegu laste ja perede valdkonnas (sotsiaalse võrdsuse edendamine läbi heategevuse). Aktiivne oli koostöö erasektoriga, mitmed firmad toetasid jõulupakkide valmistamist vähekindlustatud peredele. Jätkus koostöö politsei ja Tallinna Vaimse Tervise Keskusega.
 - Viidi läbi vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ uue grupi koolitus. Toetati Saku valla lapsevanemate osalemist Gordoni Perekooli koolitustel.
 - 2019. aastal on jätkatud kohtumisi erinevate erasektori esindajatega, et selgitada välja võimalused koostööks valda eakate hoolekandeesutuse rajamiseks. On arutatud asutusele sobivaima asukoha leidmise küsimust.
 - Päevahoiu- ja intervallhoiuteenust on korraldatud klientidele vajaduspõhiselt teiste omavalitsuste asutustes. Päevakeskuse juures ei ole teenuseid välja arendatud, kuna praegused ruumid seda ei võimalda.
 - Projekti „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine Saku vallas“ raames kohandati kahe inimese eluruumi. Projekti „500 kodu tuleohutuks“ raames teostati elektri- ja küttesüsteemide korrastus kolmes Saku valla eluruumis.

Sotsiaalhoolekanne

Vallavalitsuse sotsiaalhoolekandeteenistus osutab sotsiaalnõustamise teenust erinevatele sihtrühmadele sh toimetulekuraskustes isikutele ja peredele, puuetega inimestele, lastega peredele ja eakatele.

Korraldati 13 kohaliku omavalitsuse sotsiaalteenuse osutamist – koduteenus, tugiisikuteenus, täisealise isiku hooldus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus, eluruumi tagamise teenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, lapsehoiuteenus, turvakoduteenus, varjupaigateenus, võlanõustamisteenus, asendushooldusteenus, järelhooldusteenus. Vähekindlustatud isikutele osutatakse Saku Päevakeskuses täiendavaid vajaduspõhiseid sotsiaalteenuseid nagu duši kasutamise teenus, pesu pesemise ja kuivatamise teenus, toidu vahendamise teenus. Psühholoogilise nõustamise, pereteraapia jms teenuseid ostetakse teenusepakkujalt.

2019. aastal tõusis valla madala sissetuleku piir 300 eurole (varem 225 eurot).

Saku valla eelarvest makstavaid sotsiaaltoetusi on õigus taotleda isikul, kes on madala sissetulekuga (netosissetulek ühe pereliikme kohta on alla 300 euro).

Riigieelarvest makstavat toimetulekutoetust on õigus taotleda isikul, kelle sissetulek peale eluasemekulude tasumist on alla 150 euro (iga järgnev täiskasvanu 120 eurot, laps 180 eurot). Puuetega inimestele osutab teenuseid üldjuhul Saku Päevakeskus.

Sotsiaalhoolekandeteenistuse ülesandeks on erivajadusega isikute nõustamine, nende teenusevajaduse hindamine, neile vajaliku abi korraldamine, arvamuste andmine kohtus eestkostet puudutavates menetlustes, puudega inimese parkimiskaardi väljastamine.

Puudega lapse kooli toiduraha ja lasteaia toiduraha ning kohatasu kaetakse valla eelarvest, samuti ühe vaba aja tegevuse kulu (kuni 450 euro ulatuses ühes kalendriaastas). Juhul, kui Saku vallas ei osutata puudega isiku vajadustele vastavat haridusteenust ja puudega isik ei ole suuteline iseseisvalt kasutama ühistransporti, kompenseeritakse isikliku sõiduauto kasutamise kulud. Ühistransporti kasutab puudega isik sel juhul koos saatjaga.

Eakate hoolekandes on eesmärgiks, et iga eakas saaks võimalikult kaua ja turvaliselt oma kodus elada ja selleks osutab eakatele teenuseid Saku Päevakeskus. Seadusjärgsete ülalpidajateta vanurid, kes vajavad ööpäevaringset hooldust, on paigutatud hoolekandeaustusse ja nende teenuse eest tasub Saku vald. Vald toetab osaliselt ka neid lähedasi, kes on ise majanduslikes raskustes (töötud, töövõimetud jm).

Vallavalitsuse sotsiaalhoolekandeteenistusel on ülevaade valla lasterikastest peredest, puuetega lastest, koolikohustuse mittetäitjatest ning lastega peredest, kes vajavad abi ning toetust igapäevaeluga toime tulemisel.

Saku vallas on 14 keskmise puudega, 48 raske ja 4 sügava puudega last. 2019. aastal oli vallas lasterikkaid peresid 30, nendest 1 pere kuue lapsega, 4 peret viie lapsega ja 25 peret nelja lapsega.

Sotsiaalhoolekande toetused ja teenused seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Toimetulekuraskustes olevate isikute hoolekanne		
	Madala sissetulekuga perede toetus eluasemekulude katmiseks	52-l korral	91-l korral
	Kooli toidusoodustus, lasteaia kohatasu ja toidusoodustus	4-le perele	6-le perele
	Kooliaasta alguse toetus toimetulekuraskustes peredele	4-le perele	8-le perele
	Riigi eelarvest makstav toimetulekutoetus	21-le perele	17-le perele
2	Puuetega inimeste hoolekanne		
	Arvamusi kohtule eestkostet puudutavates küsimustes	6 korral	7 korral
	Parkimiskaardid keskmise, raske või sügava liikumis- või nägemispuudega isikutele	73-le isikule	77-le isikule
	Sotsiaaltransporditeenus	90-le isikule	57-le isikule
	Koduteenus	30-le isikule	23-le isikule
	Määratud hooldaja raske või sügava puudega täiskasvanule	35-le isikule	32-le isikule
	Ööpäevaringsel erihooldusteenusel viibivad isikud	2 isikut	2 isikut
	Päevahoiuteenusel viibivad isikud	2 isikut	3 isikut
	Sotsiaaltoetus ravimite, abivahendite ja tasulise ravi osaliseks kompenseerimiseks puudega või töövõimekaotusega isikutele	217 korral (84-le isikule)	240 korral (100-le isikule)
3	Eakate hoolekanne		
	Hoolekande asutuses viibivaid eakaid	4 isikut	5 isikut
	Matusetoetus	63-l korral	69-l korral
4	Laste hoolekanne		
	Menetletud juhtumeid	109 last (nendest 23 uut juhtumit)	145 last (nendest 37 uut juhtumit)
	Valla eestkostel olevad lapsed	6 last	6 last
	Füüsilise isiku eestkostel olevad lapsed	3 last	4 last
	Asenduskodu teenusel olevad lapsed	6 last	6 last
	Õpilaskoduga koolis õppivad lapsed	8 last	6 last
	Kooliaasta alguse toetus kolme- ja enamalapselisele perele	163-le perele	179-le perele

		2018	2019
	Kooliaasta alguse toetus madala sissetulekuga perele	13-le perele	7-le perele
	Toetus laste vaba aja tegevuste kulude katmiseks erivajadusega lapsele	22-le perele	19-le lapsele
	Eesti Toidupanga toidupakk kord kuus majanduslikult raskes olukorras elavatele peredele või üksikisikutele	10-le perele või isikule	10-le perele või isikule

Saku Päevakeskus

Päevakeskuses osutatakse sotsiaalhoolekande seaduse mõttes mitmeid kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaalteenuseid, riiklikke erihoolekandeteenuseid ning vajaduspõhiseid sotsiaalteenuseid. Sotsiaalse aktiivsuse tõstmiseks toimuvad ringitegevused (lauluring, eakate võimlemisring, nobenäputamine) ning muud tugigrupid või suhtlemisvõimalusi pakkuvad tegevused.

2019. aastal korraldati mitmeid info ja teavitussüritusi vallarahvale ning vallas töötavatele spetsialistidele. Jätkus tihe koostöö Saku Diabeetikute Seltsi, politsei jt. Koostöökohtumisi ja infovahetamist jätkati teiste sarnaste ettevõtetega (Käo Keskus, Tallinna Vaimse Tervise Keskus, Paide Päevakeskus, Keila Päevakeskus jne). Toimus väljasõit ja tutvumine Kärkla Päevakeskuse tööga. Kõikidele töötajatele toimus GARE metoodika rakendamise koolitus, millesse olid kaasatud ka lastega töötavad tugiisikud. Lastega töötavatele spetsialistidele korraldati regulaarselt kvisioone ning toetusgrupe. Päevakeskuse klientidega toimus mitmeid väljasõite ja muuseumide külastusi.

Saku Päevakeskus seisuga 31. detsember

		2018	2019
1	Klientide arv	350	364
	sh regulaarseid külastajaid	186	217
2	Sotsiaalteenuse saajate arv	138	184
	sh tugiisikuteenus	13	9
	sh isikliku abistaja teenus	8	2
	sh koduteenus	28	55
	sh sotsiaaltransporditeenus	89	116
3	Riikliku erihoolekande teenuse saajate arv	14	13
	sh igapäevaelu toetamine	10	10
	sh toetatud elamine	4	3
4	Vajaduspõhised sotsiaalteenused	148	124
	sh toidu vahendamise teenus	47	51
	sh duši kasutamise teenus	50	35
	sh pesu pesemise teenus	51	38
5	Ametikohti kokku	14,7	14,8

1.7. Konsolideeritud üksus AS Saku Maja

100% valla osalusega tütarettevõtte põhitegevusalaks on soojusenergia tootmine, elektrienergia edasimüük ja võrguteenuse osutamine, vee tootmine ja müük, heitvee ja kanalisatsiooniteenuste osutamine, haldus- ja hooldusteenuste osutamine ning kinnisvara haldamine. AS Saku Maja osutab teenuseid põhiliselt Saku valla elanikele ning valla territooriumil asuvatele ettevõtetele, sh Saku Vallavalitsusele ja vallavalitsuse hallatavatele asutusele.

2019. aastal oli AS Saku Maja müügitulu 3 597 272 eurot. Müügitulu kasvas aastaga 4%. Soojusenergia müügitulu oli 917 947 eurot, kasvades võrreldes 2018. aastaga 1% ehk 7 998

eurot. Soojusenergia koguseline müük kasvas 1%. Keskmise soojusenergia müügihind oli 54,84 eurot MWh eest.

Elektrienergia müügikäive oli 591 510 eurot, mis on 2018. aastaga võrreldes 10% suurem. Elektrienergia koguseline tarbimine kasvas 2,4%.

Veemajanduse müügikäive oli 1 447 028 eurot, kasvades aasta jooksul 3,5%. Heitvee teenuse tarbimine kasvas 1% ning veetarbimine kasvas 2%.

Kinnisvara haldus- ja hooldusteenuste müügikäive oli 301 985 eurot, kasvades aastaga 12%. Saku mõisas osutatavate majutus- ja toitlustusteenuste käive oli 323 333 eurot, kahanedes võrreldes eelmise aastaga 7%.

Mitte arvestades tulu vara sihtfinantseerimisest ning sihtfinantseerimisega seotud varade kulumit lõpetas AS Saku Maja 2019. aasta 229 084 euro suuruse kasumiga, võrreldes eelmise aasta 322 705 euro suuruse kasumiga on kasum kahanenud 29%.

Investeeringud

2019. aastal lõppes Teaduse 1 Saku Valla Maja rekonstrueerimine Saku Gümnaasiumi tarbeks. Lisaks gümnaasiumile asuvad hoones ka Saku Valla Kultuurikeskus ja raamatukogu. Pärast põhjalikku ümberehitust on hoones klassiruumid ja erialaklassid üheksale gümnaasiumi klassikomplektile, kokku 320 gümnaasistile. Projekteeritud ruumilahendus võimaldab gümnaasiumil ja huvikeskusel osasid ruume ristkasutada.

Investeeringu kogumaksumuseks kujunes 4 368 884 eurot, millest Saku Vallavalitsuse toetus moodustas 3 450 416 eurot.

2019. aastal toimusid Keila jõe reoveekogumisala ÜVK arendamise projekti raames põhilised projekteerimistööd. Ehitustööde valmimise tähtaeg on 2021. a augustis. Projekti tulemusena luuakse ÜVK-ga liitumisvõimalus ligi 1800 kinnistule. Kiisa ja Roobuka asulatesse rajatakse Eesti kohta suhteliselt uudse lahendusena nii suurele piirkonnale esmakordselt vaakumkanalisatsioon. Vaakumkanalisatsiooni süsteemide rajamismaksumus on küll kallim kui traditsioonilistel lahendustel, kuid investeering tasub ennast ära tänu madalamatele opereerimiskuludele. 2019. aastal lõppesid Kurtina küla ÜVK ehitustööd.

Terve veemajandusprojekti tulemusena rajatakse projekti piirkonda kokku ligi 63 km joogivee- ja 87 km kanalisatsioonitorustikku ning luuakse liitumisvõimalus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ligi 2200 kinnistule. ÜVK projekti eelduslik kogumaksumus on üle 22 miljoni euro, millest ÜF toetus on 17 miljonit eurot.

AS Saku Maja kasuminäitajad (tuh. euro) 2015–2019

Jrk	Näitaja	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus (%)
1	Kaupade ja teenuste müük	3 223	3 315	3 539	3 446	3 597	4 %
2	Saadud toetused	716	46	758	1597	5 488	244 %
3	Muud tulud	0	11	18	17	9	-47 %
4	Kokku tegevustulud (1 + 2 + 3)	3 939	3 371	4 315	5 060	9 094	80 %
5	Tööjõu kulud (koos riigimaksudega)	714	786	810	858	871	2 %
6	Toodangu valmistamiseks kasutatud kütus, tooraine, materjal jm tootmiskulud	729	824	706	584	594	2 %
7	Muud majandamiskulud kokku	1214	1 132	1 383	1 362	1 494	10 %
8	Muud tegevuskulud (koos amortisatsiooniga)	823	846	829	824	930	13 %
9	Kokku tegevuskulud (5 + 6 + 7 + 8)	3 479	3 588	3 728	3 627	3 888	7 %
10	Aruandeperioodi tegevustulem (4 – 9)	460	217	588	1433	5 206	263 %
11	Tulem finantstuludest ja -kuludest	-8	-6	-4	-4	-15	275 %
12	Aruandeperioodi tulem (10 + 11)	452	-223	583	1429	5 191	263 %
13	Tulud varade sihtfinantseerimisest	706	36	749	1585	5 473	269 %

Jrk	Näitaja	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus (%)
14	Sihtfinantseerimisega kaetud varade kulum ja väärtuse langus	467	474	478	479	511	7 %
15	Aruandeaasta kasum (kahjum) sihtfinantseerimise netomeetodi korral	213	216	312	323	229	-29 %

1.8. Ülevaade finantsriskide juhtimisest

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi KOFS) §-le 20 on kinnitatud eelarvestrateegia arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegias prognoositud netovõlakooormuse arvestamine on aluseks finantsriskide juhtimisel. Eelarvepoliitika elluviimisel ja finantsriskide haldamisel on valla konsolideerimisgrupis lähtutud KOFS § 34 toodud järgmistest investeerimis- ja finantseerimispõhimõtetest:

- § 34 lg 3: Netovõlakooormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.
- § 34 lg 4: Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel arvatud põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Saku vald on olnud laenude võtmisel konservatiivne, laene on võetud vaid investeringute katteks ja lubatud laenukoormuse piires.

31.12.2019 seisuga on Saku valla võetud laen SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus Saku aleviku ühisveevärgi ja kanalisatsiooni ehituseks ja rekonstrueerimiseks, laenu tagasimakse algas 2014. aastal ja lõpeb 2021. aastal. Danske Pangalt on võetud laenu investeringute katteks, ühe laenu tagasimakse algas 2015. aastal ning lõpeb 2024. aastal, teise laenu tähtaeg on 2025. aastal. 2017. aastal sõlmiti laenuleping Swedbank AS-ga, lepingujärgne laenu tagastamise tähtaeg on 2027. aastal. 2019. aastal sõlmiti Swedbank AS-ga teine laenuleping, mille tagasimakse tähtaeg on 2029. aastal.

Saku valla netovõlakooormus on 2019. aasta lõpuks 6 690 694 eurot (2018. aasta lõpus 2 029 694 eurot), laenude intressikulud olid 2019. aastal 34 621 eurot (2018. aastal 33 787 eurot).

Netovõlakooormus 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Saku vald, laenukohustised	5 775 625	5 387 897	5 109 230	4 169 535	7 727 293
Saku vald, likviidsed varad	111 522	943 934	309 023	2 139 841	1 036 599
Saku vald, netovõlakooormus	5 664 103	4 443 963	4 800 207	2 029 694	6 690 694
AS Saku Maja, netovõlakooormus	-495 030	-796 551	-424 464	-635 978	865 410

1.9. Ülevaade sisekontrollisüsteemist

Kontrollikeskkonna põhjal ja töökorralduse alusel moodustub sisekontrolli süsteem, mis on juhtkonna poolt kujundatud ja rakendatud protsess, et tagada organisatsiooni eesmärkide saavutamist, ressursside sihipärasest kasutamist, informatsiooni usaldusväärsust, tegevuste kooskõla õigusaktidega ja varade kaitstust. Kontrolli teostatakse pidevalt ning kõikides organisatsiooni protsessides ja valdkondades.

Sisekontrollisüsteemi eesmärk on maandada riske ning seeläbi toetada asutuse eesmärkide saavutamist. Rakendatavad sisekontrollimeetmed, mis moodustavad sisekontrollisüsteemi, on riskijuhtimise osad. Riskijuhtimine tuvastab ja haldab riske, mis võivad asutust ebasoodsalt mõjutada või takistada eesmärkide saavutamist. Riskide juhtimiseks on Saku vallas välja töötatud vajalike kontrollimeetmete liigid ja ulatus lähtudes tegevusalast, kontrollikeskkonnast, organisatsiooni kultuurist, eesmärkidest jms.

Lisaks sisekontrolli süsteemile viivad kontrolle läbi revisjonikomisjoni liikmed vastavalt volikogu kinnitatud tööplaanile. Vajadusel teostavad teenistuslikku järelevalvet vallavanema määratud teenistujad.

Sisekontrollisüsteemi rakendamine

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48¹ lõigetele 1 ja 2 tagab volikogu sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseaudiitori kutsetegevuse korraldamise kohalikus omavalitsuses ning valla- või linnavalitsus rakendab sisekontrollisüsteemi ja vastutab selle tulemuslikkuse eest. Sellest tulenevalt võttis Saku Vallavolikogu 19. septembril 2013. aastal vastu otsuse nr 73 „Sisekontrolli toimemudeli kinnitamine“. Otsuses on kirjeldatud sisekontrolli toimemudel ning määratud kontrolli sisu, sagedus ja aruandlus.

Sisekontrollisüsteemid on fikseeritud kirjalikult raamatupidamise sise-eeskirjas ja asjaajamiskorras, need hõlmavad kõiki olulisi protsesse ning need on teatavaks tehtud kõigile teenistujatele. Sisekontrollisüsteemid on igasugused tegevused, protsessid, protseduurid, korrad, harjumused jms, mis tagavad juhile, et kõik on kontrolli all ja ükski riskantne aspekt ei jää kahe silma vahele.

Saku Vallavalitsuses töötavad ausameelsed ja kompetentsed teenistujad, kelle tegevus on avalikustatud.

2019. aastal teenistuslikku järelevalvet läbi ei viidud. Revisjonikomisjon töötas vastavalt volikogu kinnitatud tööplaanile, mis oli järgmine:

- Kohtumine audiitoriga enne auditeerimise algust;
- Majandusaasta aruande läbivaatamine ja kirjaliku arvamuse koostamine;
- Arvamuse koostamine Saku valla 2019. a eelarve täitmise kohta;
- Saku valla ehitusobjektide rahastamisega seotud lepingutega tutvumine;
- Saku Gümnaasiumi palgafondi kasutamine;
- Saku uue tervisekeskuse rajamine;
- Saku Vallavalitsuse toitlustusteenistuse tegevus.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele on kehtestatud eeskirjad ja nõuded eelarve koostamiseks, vastuvõtmiseks, täitmiseks, toetuste eraldamiseks, vallavara kasutamiseks, omandamiseks, võõrandamiseks ja mahakandmiseks.

Kõik tööülesannete täitmisel loodud ja saadud dokumendid registreeritakse dokumendiregistris.

Eelarve täitmist, arvete põhjendatust ja vastavust lepingutele ning vahendite olemasolu eelarves kontrollivad vastava valdkonna eelarve täitmise ja vara kasutamise eest vastutavad isikud, kes on toodud raamatupidamise sise-eeskirjas ja kinnitatud vallavanema käskkirjaga.

Sise-eeskirja kohaselt kontrollib ning viseerib kuludokumendi esimesena tehingu teinud isik ning kirjutab dokumendile kuluartikli ja kulu sisust tuleneva tegevusala. Seejärel kinnitab kuludokumendi valdkonna eelarve eest vastutav isik, kas vallavanem, vallavalitsuse teenistuse juht või hallatava asutuse juht.

Varade inventuur viidi läbi 31. oktoobri 2019. aasta seisuga. Inventuuri viis läbi inventeerimiskomisjon, mille koosseisu kinnitas enne inventuuri algust vallavalitsuses

vallavanem ja hallatavates asutustes vastava asutuse juht oma käskkirjaga. Inventuuri käigus kontrolliti valla põhi- ja väikevahendeid vastutajate lõikes.

Kasutuskõlbmatu vara kanti maha vastutajate koostatud põhjendatud esildise ja vallavanema või vallavalitsuse poolt kinnitatud akti alusel. Vallavalitsuse korralduse alusel kanti 2019. aastal maha bilansivälist vara 78 083 euro väärtuses. Põhivara kanti maha 30 395 euro väärtuses. Vallavalitsuse finantsteenistuse juhi määratud isikud viisid 2019. aastal sularaha pistelise kontrolli läbi kaks korda Saku Valla Spordikeskuses, Saku Päevakeskuses, tootlustusteenistuses ja vallavalitsuses ning korralise inventuuri aasta lõpus, Saku Päevakeskuse kassas aasta lõpul sularaha ei olnud.

Hankeid korraldatakse lähtuvalt riigihangete seadusest ja piirmääradest ning Saku valla hankekorra. 2019. aastal viis vallavalitsus riigihangete registris läbi 23 hanget, lisaks mitmeid väiksemamahulisi hankeid hanketeate avaldamisega valla kodulehel. Hankelepingu valmistab ette selle valdkonna spetsialist, kuhu vastav toode või teenus hangitakse. Lepinguga vaatab rahaliste kohustiste aspektist üle finantsteenistuse juht, jurist hindab vastavust õigusaktidele ning seejärel kirjutab lepingule alla asutuse juht.

Õigusakti eelnõu kooskõlastab koostaja vastavalt asjaajamise korrale enne vallavalitsusele või volikogule vastuvõtmiseks esitamist ametnikuga või vallavalitsuse hallatava asutusega, kellele on eelnõus ette nähtud kohustisi või keda esitav eelnõu puudutab. Õigusakti eelnõu, millega kaasneb vallale rahaliste kohustiste võtmine, tuleb enne vastuvõtmiseks esitamist kooskõlastada finantsteenistuse juhiga. Kõigi vallavalitsuse ja volikogu istungile arutamiseks esitatud õigusaktide eelnõude vastavust nõuetele kontrollib vallakantselei.

Ülevaade 2019. aasta sisekontrolli tulemustest

Sisekontroll viiakse läbi vastavalt Saku Vallavolikogu 19. septembril 2013. aasta otsusele nr 73 „Sisekontrolli toimemudeli kinnitamine“.

Sisekontrolli tulemused on dokumenteeritud ja säilitatud vastavalt asjaajamiskorrale. Kord aastas annab vallavanem volikogule ülevaate sisekontrolli tegevustest ja tulemustest.

Teenistuslikku järelevalvet 2019. aastal läbi ei viidud. Igapäevase töö käigus toimus pidev kontroll vallavalitsuse ja hallatavate asutuste õigusaktidest kinnipidamise, vallavara sihipärase ja otstarbeka kasutamise üle. Vallavara inventuur viidi läbi vastavalt raamatupidamise siseeeskirjale. Olulise mõjuga rikkumisi aasta jooksul ei tuvastatud ning varalist kahju vallale ei põhjustatud. Juhiti vallavalitsuse teenistujate ja hallatavate asutuste tähelepanu õigusaktide korrektsele täitmisele.

2. Konsolideerimisgrupi 2019. a raamatupidamise aastaaruanne

2.1. Konsolideeritud bilanss

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Käibevara		4 564 080	4 895 719
Raha ja pangakontod	2	1 624 754	2 979 263
Maksu-, lõivu ja trahvinõuded	3	1 199 678	1 171 051
Muud nõuded ja ettemaksud	4	1 705 464	718 500
Nõuded ostjate vastu	4	457 328	453 729
Nõuded toetuste eest	4, 12	962 906	53 994
Muud lühiajalised nõuded	4	285 230	210 777
Varud	5	34 184	26 905
Põhivara		57 256 121	46 637 014
Materiaalne põhivara	7	57 146 528	46 494 234
Maa	7	1 792 902	1 780 160
Hooned ja rajatised	7	46 679 652	39 852 197
Masinad ja seadmed	7	1 924 840	2 159 204
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	7	9 467	15 144
Muu materiaalne põhivara	7	439 882	271 760
Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	7	6 299 785	2 415 769
Immateriaalne põhivara	8	109 593	142 780
AKTIVA (VARAD) KOKKU		61 820 201	51 532 733
Kohustised		12 560 237	6 789 384
Lühiajalised kohustised		4 977 081	3 439 194
Lühiajalised kohustised	10	3 380 065	2 416 406
Saadud maksude ettemaksed	3, 11	2 438	2 979
Võlad tarnijatele	10	1 998 099	999 273
Võlad töövõtjatele	10	567 534	511 682
Maksuvõlad	11	591 544	505 647
Viitvõlad	10	10 292	25 497
Saadud ettemaksed ja muud kohustised	10	175 617	350 414
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed ja toetuste kohustised	10, 12	34 541	20 914
Laenukohustused	9	1 597 016	1 022 788
Pikaajalised kohustised		7 583 156	3 350 190
Laenukohustised	9	7 583 156	3 350 190
Netovara		49 259 964	44 743 349
Aruandekohustuslase omanikele kuuluv netovara		49 259 964	44 743 349
Akumuleeritud ülejääk		44 744 414	41 473 006
Aruandeperioodi tuleml		4 515 550	3 270 343
PASSIVA (KOHUSTUSED JA NETOVARA) KOKKU		61 820 201	51 532 733

2.2. Konsolideeritud tulemiaruanne

	Lisa	2019	2018
Tegevustulud		25 846 237	21 722 185
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	3	12 746 880	11 285 056
Tulumaks	3	12 321 213	10 883 338
Maamaks	3	412 774	387 367
Maksud kaupadelt ja teenustelt	3	12 893	14 351
Kaupade ja teenuste müük	13	4 359 303	4 192 750
Riigilõivud	13	52 381	32 779
Tulud majandustegevusest	13	4 306 922	4 159 971
Saadud toetused	12	7 684 357	5 143 228
Muud tulud	14	1 055 697	1 101 151
Kasum/kahjum põhivarade ja varude müügist	14	31 618	61 085
Muud tulud varadelt	14	990 556	997 563
Võlalt arvestatud intressitulu	14	1 122	1 891
Trahvid	14	7 237	5 746
Eespool nimetatata muud tulud	14	25 164	34 866
Tegevuskulud	19	-21 280 784	-18 414 490
Antud toetused	15, 19	-385 708	-337 443
Sotsiaaltoetused	15	-204 436	-168 549
Muud toetused	15	-181 272	-168 894
Tööjõukulud	16, 19	-10 419 134	-9 334 811
Töötasu	16	-7 771 707	-6 959 910
Erisoodustused	16	-20 881	-19 859
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	16	-2 626 546	-2 355 042
Majandamiskulud	17, 19	-6 561 797	-5 590 529
Maksu-, lõivu- ja muud kulud	18, 19	-1 330 787	-723 417
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	19	-2 583 358	-2 428 290
Aruandeperioodi tegevustulem		4 565 453	3 307 695
Finantstulud ja -kulud		-49 903	-37 352
Intressikulud	9	-50 129	-37 606
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	2	226	254
Aruandeperioodi tulem		4 515 550	3 270 343

2.3. Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	Lisa	2019	2018
Aruandeperioodi tegevustulem		4 565 453	3 307 695
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8,1 9	2 583 358	2 428 290
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	18	555 169	79 732
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12	-3 544 629	-1 417 872
Kasum/kahjum põhivara müügist	14	-27 727	-53 528
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	7,15	30	0
Korrigeeritud tegevustulem		4 131 654	4 344 317
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		-113 308	-261 667
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuete muutus	3	-28 627	-168 550
Muutus nõuetes ostjate vastu	4	-3 599	34 927
Muutus nõuetes toetuste ja siirete eest	4	650	-845
Muutus muudes nõuetes	4	-553	4 792
Muutus maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes	4	-16 767	-143 754
Muutus toetuste ettemaksetes	4	-48 442	0
Muutus muudes ettemaksetes	4	-8 691	2 493
Muutus varudes	5	-7 279	9 270
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus		1 086 411	81 993
Muutus saadud maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes	11	-541	-128
Muutus võlgades tarnijatele toodete ja teenuste eest	10	1 120 527	37 362
Muutus võlgades töövõtjatele	10	55 852	80 285
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustustes	10	85 897	107 336
Muutus viitvõlgades	10	-14 154	-30 286
Muutus toetuste ja siirete kohustistes	10	2 098	-532
Muutus muudes kohustustes	10	5 350	5 769
Muutus saadud toetuste ettemaksetes	10	11 529	9 134
Muutus muudes saadud ettemaksetes	10	-180 147	-126 947
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU		5 104 757	4 164 643
Tasutud põhivara eest (v.a. finantsinvesteeringud ja osalused)		-13 866 592	-2 807 412
Materiaalse põhivara soetus	7, 18	-13 866 592	-2 807 412
Laekunud põhivara müügist (v.a. finantsinvesteeringud ja osalused)		35 258	69 000
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12, 4	2 615 828	1 594 658
Laekunud intressid ja muu finantstulu	2	226	254
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-11 215 280	-1 143 500
Laekunud laenud	9	5 830 000	0
Tagasi makstud laenud	9	-1 022 807	-1 019 183
Makstud intressid	9, 10	-51 179	-39 114
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		4 756 014	-1 058 297
Puhas rahavoog		-1 354 509	1 962 846
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	2	2 979 263	1 016 417
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	2	1 624 754	2 979 263
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-1 354 509	1 962 846

2.4. Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

	Akumuleeritud ülejääk
Saldo seisuga 31.12.2017	41 342 519
Akumuleeritud ülejäägi muutus	130 487
Aruandeperioodi tulem	3 270 343
Saldo seisuga 31.12.2018	44 743 349

Saldo seisuga 31.12.2018	44 743 349
Akumuleeritud ülejäägi muutus	1 065
Aruandeperioodi tulem	4 515 550
Saldo seisuga 31.12.2019	49 259 964

Aruandeaastal võeti ümberhindlusena arvele munitsipaliseeritud maad summas 1 065 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas. 2018. a võeti ümberhindlusena arvele munitsipaliseeritud maad summas 130 487 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas..

2.5. Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud Saku valla kohta ja on konsolideerimata aruanne. Saku valla eelarve on 2019. aastast tekkepõhine ja on võrreldav konsolideerimata finantsaruannetega (lisa 23). Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa 24.

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
I	PÕHITEGEVUSE TULUD	18 158 920	18 926 779	19 185 959	101,4%
30	Maksud	11 796 040	12 691 840	12 746 880	100,4%
32	Kaupade ja teenuste müük	1 238 235	1 238 357	1 269 868	102,5%
35	Toetused	3 695 645	4 190 598	4 148 742	99,0%
38	Muud tulud	1 429 000	805 984	1 018 969	126,4%
30	Maksud	11 796 040	12 691 840	12 746 880	100,4%
	Tulumaks	11 390 040	12 285 840	12 321 213	100,3%
	Maamaks	390 000	390 000	412 774	105,8%
	Reklaamimaks	16 000	16 000	12 893	80,6%
32	Kaupade ja teenuste müük	1 238 235	1 238 357	1 269 868	102,5%
	Riigilõivud	35 000	35 000	52 456	149,9%
	Lasteaedade kohatasu	390 000	390 000	392 387	100,6%
	Tasu toitlustamiskuludeks	165 000	165 000	190 573	115,5%
	Muusikakooli omatulu	57 175	57 175	57 976	101,4%
	Muud haridusasutuste omatulud	131 800	131 800	113 037	85,8%
	Haridusteenuse tulu	100 000	100 000	129 250	129,3%
	Ajalehe Saku Sõnumid müügitulu	15 000	15 000	13 533	90,2%
	Kultuuriasutuste omatulu	42 000	42 000	39 360	93,7%
	Saku Valla Spordikeskuse omatulu	193 200	193 200	180 485	93,4%
	Saku Päevakeskuse omatulu	37 960	38 082	34 907	91,7%
	Kommunaalteenuste müügitulu	55 000	55 000	24 183	44,0%
	Vallavalitsuse omatulu	100	100	11	10,8%
	Üüri- ja renditulud	16 000	16 000	41 711	260,7%
35	Toetused	3 695 645	4 190 598	4 148 742	99,0%
	Sihtotstarbeline toetus jooksvateks kuludeks	50 020	195 163	153 307	78,6%
	Toetusfondist, sh:	3 645 625	3 995 435	3 995 435	100,0%
	Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus	2 958 985	3 184 689	3 184 689	100,0%
	Koolilõuna toetus	275 450	274 750	274 750	100,0%
	Koolieelsete lasteasutuste toetus	64 855	64 694	64 694	100,0%
	Huvitegevuse toetus	16 800	126 026	126 026	100,0%
	Toimetulekutoetus	20 000	1 575	1 575	100,0%
	Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	9 765	21 248	21 248	100,0%
	Asendus ja järelhooldusteenuse toetus	94 770	111 043	111 043	100,0%
	Matusetoetus	20 000	18 619	18 619	100,0%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
	Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	0	1 671	1 671	100,0%
	Kohalike teede hoiu toetus	185 000	191 120	191 120	100,0%
38	Muud tulud	1 429 000	805 984	1 020 469	126,4%
	Maavara kaevandamisõiguse tasu	761 000	761 000	955 967	125,6%
	Vee erikasutuse tasu	35 000	35 000	34 589	98,8%
	Trahvid	8 000	8 000	7 237	90,5%
	Muud tulud	0	1 984	22 675	1067,6%
	Sisendkäibemaks	625 000	0	0	0,0%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
II	PÕHITEGEVUSE KULUD	15 857 303	16 554 735	15 625 237	94,4%
	Antud toetused	439 778	436 485	400 178	91,7%
	Tegevuskulud	15 417 525	16 118 251	15 225 059	94,5%
01	Üldised valitsemissektori teenused	1 712 100	1 724 380	1 629 398	94,5%
	Vallavolikogu	132 065	132 065	120 166	91,0%
	Vallavalitsus	1 489 835	1 496 835	1 456 060	97,3%
	sh toetus	1 120	1 120	1 080	96,4%
	Eelarve reservfond	60 000	42 380	0	0,0%
	Valimiste korraldamine	0	22 900	22 900	100,0%
	HOL, ELVL liikmemaks	30 200	30 200	30 271	100,2%
	sh toetus	30 200	30 200	30 271	100,2%
03	Avalik kord ja julgeolek	47 800	53 800	23 163	43,1%
	sh toetus	10 100	10 100	12 206	120,9%
04	Majandus	1 799 992	1 885 011	1 503 832	79,8%
05					
06					
	sh toetus	46 288	23 715	76 693	323,4%
	Majandus	1 139 912	1 170 747	992 167	84,7%
	Keskkonnakaitse	279 035	304 035	213 434	70,2%
	Elamu- ja kommunaalmajandus	381 045	410 229	298 231	72,7%
07	Tervishoid (OÜ Saku Tervisekeskus)	11 000	11 000	10 647	96,8%
08	Vaba aeg, kultuur	1 822 932	1 945 020	1 772 324	91,1%
	Saku Valla Spordikeskus	558 120	577 304	612 245	106,1%
	Saku Valla Noortekeskus	160 513	170 364	146 199	85,8%
	sh toetus	175	175	225	128,6%
	Saku Vallaraamatukogu	263 595	265 195	246 955	93,1%
	Saku Huvikeskus	452 730	190 602	190 639	100,0%
	Kiisa Rahvamaja	181 296	108 177	101 740	94,1%
	sh toetus	40	0	0	0,0%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
	Saku Valla Kultuurikeskus	0	364 997	271 602	74,4%
	sh toetus	0	40	0	0,0%
	Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetus	75 000	75 000	74 949	99,9%
	sh toetus	75 000	75 000	74 949	99,9%
	Saku Gümnaasiumi puhvet	36 000	37 970	24 569	64,7%
	Ajaleht Saku Sõnumid	28 450	28 450	27 889	98,0%
	Huvitegevuse toetus	14 338	63 190	14 689	23,2%
	Valla sündmused	52 890	63 771	60 848	95,4%
09	Haridus	9 738 469	10 180 379	10 061 386	98,8%
	Lasteaed Päikesekild	1 360 710	1 368 298	1 313 237	96,0%
	Lasteaed Terake	912 490	917 996	890 979	97,1%
	Kurtina Kool	1 238 667	1 270 202	1 244 443	98,0%
	Kajamaa Kool	543 195	552 927	514 605	93,1%
	Saku Gümnaasium	3 651 127	3 835 975	3 952 918	103,0%
	Saku Muusikakool	502 040	510 271	503 954	98,8%
	sh toetus	500	500	318	63,6%
	Koolitransport	275 000	331 500	328 445	99,1%
	Haridusasutuste toitlustus	724 005	750 775	675 578	90,0%
	Huvihariduse toetus	8 235	19 435	20 859	107,3%
	Haridusteenuse ost	523 000	623 000	616 368	98,9%
	sh lastehoiuteenuse ost	168 000	268 000	244 273	91,1%
10	Sotsiaalhoolekanne	725 010	755 146	624 488	82,7%
	Saku Päevakeskus	285 190	296 962	252 904	85,2%
	Sotsiaalhoolekanne	439 820	458 184	371 584	81,1%
	sh toetus	276 355	257 635	204 435	79,4%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
III	INVESTEERIMISTEGEVUS	-11 583 683	-12 246 338	-8 663 291	70,7%
	Põhivara müük	87 000	121 000	35 258	29,1%
	Põhivara soetus	-13 845 170	-11 772 974	-6 381 199	54,2%
	Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks	2 417 150	1 954 650	193 577	9,9%
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-2 120 500	-2 120 462	100,0%
	Osaluste soetus	0	-356 000	-356 000	100,0%
	Finantstulud	150	150	155	103,6%
	Finantskulud	-242 813	-72 664	-34 621	47,6%
4	Majandus				
	Põhivara soetus	-832 780	-482 900	-368 936	76,4%
5	Keskkonnakaitse				
	Põhivara soetus	-300 000	-300 000	-285 641	95,2%
	Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks	200 000	200 000	171 190	85,6%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
6	Elamu- ja Kommunaalmajandus				
	Põhivara soetus	-5 251 626	-5 278 976	-1 382 723	26,2%
	Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks	2 217 150	1 754 650	22 387	1,3%
8	Vaba aeg				
	Põhivara soetus	-5 014 064	-5 276 534	-4 265 585	80,8%
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-20 500	0	0,0%
9	Haridus				
	Põhivara soetus	-2 446 700	-434 564	-78 314	18,0%
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-2 100 000	-2 120 462	101,0%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
IV	FINANTSEERIMISTEHINGUD	7 278 420	7 278 420	3 557 759	48,9%
	Laenu võtmine	8 230 000	8 230 000	4 500 000	54,7%
	Võetud laenude tagasimaksmine (-)	-951 580	-951 580	-942 241	99,0%

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019
V	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-2 061 236	-2 028 464	-1 103 242
	Muutus sularahas ja hoiustes	-2 061 236	-2 028 464	-1 103 242

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019
VI	NÕUETE JA KOHUSTUSTE MUUTUS	-57 590	567 410	434 923
	Nõuete ja kohustuste saldode muutus	-57 590	567 410	434 923

Reservfondi kasutamise aruanne

Eelarve tegevuskulude koosseisus on planeeritud erakorraliste kulutuste katmiseks reservfond. 2019. aasta eelarve koostamisel kavandati reservfondi vahendeid 60 000 eurot. Reservfondist eraldati vahendeid kokku 17 620 eurot.

01	Eelarve reservfond	60 000	0	-17 620	
08	Vaba aeg, kultuur			-2 356	
09	Haridus			-15 264	
Korralduse nr	Põhitegevuse kulude eelarve			-17 620	17 620
08	Vaba aeg, kultuur				
5. veebruar 2019 nr 77	Saku Valla Spordikeskus, spordikeskuse ATV Kawasaki KVF750 ootamatuks ja vältimatuks remondiks				2 356
09	Haridus				
2. juuli 2019 nr 342	Koolitoidu eelarve, Saku Gümnaasiumi kööki uue kombikatlaga Metos Viking Combi 200E SGL ostmiseks				15 264

2.6. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Üldpõhimõtted

Saku valla 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Standardi põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad rahandusministri poolt kinnitatud ja 01.01.2017 jõustunud „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ ning Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Põhitegevuse rahavood on kajastatud kaudmeetodil, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavood on kajastatud otsemeetodil.

Majandusaasta algas 01.01.2019 ja lõppes 31.12.2019. Raamatupidamise aastaaruande ja 2019. aasta eelarve täitmise aruande arvnäitajad on esitatud euro täpsusega.

Raamatupidamise aastaaruande põhjaruanded on kõik esitatud konsolideerituna, välja arvatud aruande lisas 23 toodud Saku Vallavalitsuse raamatupidamise aruanded ja Saku valla konsolideerimata eelarve täitmise aruanne.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud rida-realt konsolideerituna koos Saku valla valitseva mõju all oleva AS-ga Saku Maja. Omavahelised nõuded, kohustised, tulud ja kulud on elimineeritud.

AS Saku Maja on Saku valla tütarettevõtte, mis on moodustatud Saku Vallavolikogu 08.08.1996. aasta otsusega nr 45. AS Saku Maja asukoht on Saku, Harjumaa, Eesti Vabariik.

Saku vallale kuulub 100% AS Saku Maja aktsiaid ning AS Saku Maja nõukogu liikmed määrab Saku Vallavalitsus.

Arvestuspõhimõtted

Raha ja selle ekvivalendid

Bilansikirjel raha ja pangakontod kajastatakse kassa ja arveldusarvete saldosisid. Arveldusarved on Swedbankis ning Danske Bank AS Leedu filiaalis. SEB Panga konto suleti 30.08.2019.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded ning tulud

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõuded on bilansis kajastatud ja hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest.

Nõue kajastatakse hetkel, kui on võimalik usaldusväärselt hinnata nõude suurust. Nõue loetakse ebatõenäoliselt laekuvaks, kui nõue ei laeku kuue kuu jooksul; muul põhjusel kui on teada, et nõue ei laeku või nõude kohtu korras või kohtuvälise sissenõude algatamisel. Nõuete laekumise tunnistamine ebatõenäoliseks vormistatakse raamatupidamise õiendiga.

Maksudeklaratsioonide alusel kogutavate maksude (reklaamimaks) nõuded kajastatakse deklaratsioonide laekumisel, näidates maksutulu selles perioodis, mille kohta antud deklaratsioon esitati. Kui vastava tekkepõhise perioodi saldoandmik on juba suletud ja perioodi raamatupidamisaruanne on koostatud, kajastatakse tulu esimeses avatud perioodis. Maksutulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Loodusressursside kasutamise eest laekuvad tulud kajastatakse tuludes vastavalt tegelikule laekumisele ja loodusressursside kasutamise tasude edasiandja esitatud teatisele.

Tulu lõivudest võetakse kassapõhiselt arvele raha laekumise kuupäeval. Trahvid võetakse kassapõhiselt arvele laekumise kuupäeval.

Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes

valmidusastme meetodist. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses ja kantakse AS-is Saku Maja kuludesse kaalutud keskmise maksumuse meetodil ning Saku Vallavalitsuses individuaalmaksumuse meetodil. Varud hinnatakse bilansis lähtuvalt sellest, mis on madalam – kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Finantsinvesteeringud

Kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlusega. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse osalust nende üksuste netovaras seisuga 31.12.2003.

Valitseva ja olulise mõju all olevad üksused

Valitseva mõju korral omab konsolideerimisgrupp üldreeglina üle 50% hääleõigusest vastava üksuse nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis. Olulise mõju all olevaks loetakse üksusi, mille nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis omab konsolideerimisgrupp 20–50% hääleõigusest.

Osalused konsolideerimata aruannetes

Aruandekohustustlase bilansis kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses neid osalusi sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja äriühingutes, mille üle aruandekohustustlasel on valitsev mõju. Tuletatud soetusmaksumuses kajastatakse konsolideerimata aruannetes ka osalusi olulise mõju all olevates äriühingutes (sidusettevõtjad). Alla 50%-lisi osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes ei kajastata bilansis, vaid need on soetamisel kajastatud kuluna.

Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustustlasele kuuluv osa (valitseva mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevate üksuste ja olulise mõju all olevate äriühingute tegevus kajastub konsolideeritud aruandes alates valitseva või olulise mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni. Valitseva mõju all olevate üksuste ja olulise mõju all olevate äriühingute soetamist kajastatakse ostumeetodil, mille korral hinnatakse omandatud osaluste varad ja kohustised nende õiglasest väärtusest (v.a ühise kontrolli all toimuvad soetused, mida kajastatakse nende raamatupidamisväärtuses).

Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud aruannetes liidetud rida-realt meetodil, kusjuures konsolideerimisel hõlmatud üksuste omavahelised nõuded, kohustised, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on elimineeritud.

Osalusi olulise mõju all olevates äriühingutes kajastatakse konsolideeritud aruannetes kapitaliosaluse meetodil.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse tarkvara.

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid, mida kasutatakse hinnanguliselt pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 5000 eurost (kuni 31.12.2016 oli põhivara piiriks 2000 eurot).

Materiaalne ja immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses ja amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeast. Maa maksumuselt amortisatsiooni ei arvestata.

Saku Vallavalitsus kasutab järgmisi amortisatsiooni norme:

elamud (korterid)	5%
hooned	3%
rajatised	8%
tänavavalgustus	20%
sõidukid	20%
masinad ja seadmed	20%
inventar	20%
arvutustehnika	25%
immateriaalne põhivara	25%
muu põhivara	20%

Ümberhindlus

Aastatel 2003–2005 viidi läbi kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara ühekordne ümberhindlus, mis tulenes vajadusest võtta arvesse enne 1996. a toimunud hüperinflatsiooni ja korrigeerida varasemaid puudujääke raamatupidamises.

Seoses maareformi kestmisega on ümberhindluste kajastamist jätkatud ka peale 2005. a, võttes arvele aruandeperioodil mõõdistatud ja maakatastrisse kantud maad. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremehetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega.

Varade ümberhindamiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuväärtust. Objektide korral, millel turuväärtus puudub, kasutatakse õiglase väärtuse määramiseks jääkasendusmaksumuse meetodit. Turuväärtusest lähtutakse, kui varale eksisteerib aktiivne turg, ning jääkasendusmaksumusest, kui varale ei eksisteeri aktiivset turgu. Maa arvele võtmiseks kasutatakse maksustamishinda, kui turuväärtus pole teada. Maad on lubatud hinnata ümber ümberhindluse läbiviimise ajal kehtinud maa maksustamishinna alusel (vt Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend § 45 lg 3).

Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

(a) Aruandekohustuslane on rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustist vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

(b) Aruandekohustuslane on rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja intressituluks.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Laenukohustised

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast. Lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Saadud ja antud toetused

Toetustena käsitletakse avaliku sektori üksuse poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning avaliku sektori poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval.

Sihtfinantseerimist kajastatakse lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist järgmiselt: sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Kui toetuse andja või saaja on samuti avaliku sektori üksus, siis kajastatakse seda tekkepõhiselt, leppides kokku toetuse liik, kannete tegemisel kasutatavad kontod ja kuupäevad.

Toetust kajastatakse raamatupidamises esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või toetuse tekkepõhisel kuupäeval. Tuludes ja kuludes kajastatakse toetusi, jälgides tekkepõhisuse printsiipi.

Juhul, kui vahendid on küll laekunud, kuid vastavad kulutused on veel tegemata, kajastatakse saadud vahendid sihtfinantseerimise kohustistega seotud kontrol. Avalikult sektorilt saadud sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna põhivara soetamisega samas perioodis.

Tegevustoetuste ja sihtfinantseerimiste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendist. Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses ja vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna, kui aktsepteeritakse finantseerimisega kaasnevaid tingimusi ja kavatakse neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Saku vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmed ning hallatavate asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne on 2019. aastast esimest korda tekkepõhine ja on võrreldav tulemiarundega. Eelarve täitmise aruanne on Saku valla konsolideerimata aruanne.

Erinevustest aga tulenevad kasutusel olevatest olulistest arvestuspõhimõtetest:

- 1) Eelarve täitmise aruandes amortisatsiooni ei kajastata;
- 2) kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna; tulemiarundes on käibemaks eraldi tulemiarunde real „Muud tegevuskulud“.

Lisa 2 Raha ja pangakontod

	31.12.2019	31.12.2018
Raha ja selle ekvivalendid kokku	1 624 754	2 979 263
Sularaha kassas	5 125	4 611
Raha arvelduskontodel pangas	1 619 629	2 974 652

Aruandeperioodil saadi arvelduskontodelt ja deposiitidelt intressitulu 226 eurot, 2018. a. oli see 254 eurot.

Lisa 3 Maksunõuded ja maksutulud

	Lühiajalised nõuded seisuga 31.12.2019	Pikaajalised nõuded seisuga 31.12.2019	Lühiajalised kohustised seisuga 31.12.2019	Aruande- perioodil arvestatud tulu	Aruande- perioodi laekumised	Lühiajalised nõuded seisuga 31.12.2018	Pikaajalised nõuded seisuga 31.12.2018	Lühiajalised kohustised seisuga 31.12.2018
Tulumaks	1 008 898	0	0	12 321 213	12 226 380	914 065	0	0
Maamaks	0	0	2 438	412 774	412 233	0	0	2 979
Kohalikud maksud (reklaamimaks)	1 157	0	0	12 893	13 889	2 153	0	0
Maksud kokku	1 010 055	0	2 438	12 746 880	12 652 502	916 218	0	2 979
Tulud loodusressursside kasutamisest ja saastetasud	189 623	0	64 678	990 556	1 113 578	254 833	0	6 866
Kokku	1 199 678	0	67 116	13 737 436	13 766 080	1 171 051	0	9 845

Tulu- ja maamaksu kogub ja kannab edasi Maksu- ja Tolliamet. Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid üle kandmata maksutulu on kajastatud vastavalt Maksu- ja Tolliametist saadud teatistele.

Aruandeperioodil arvestatud tulu loodusressursside kasutamisest summas 990 556 saadi järgmiselt: maavara kaevandamise õiguse tasu 955 967 eurot (2018. aastal 962 058 eurot), vee erikasutuse tasu 34 589 eurot (2018. aastal 35 505 eurot), Saastetasu ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitist 2019. aastal nagu ka 2018. aastal ei laekunud, (lisa 14). Tulu loodusressursside kasutamisest kogub ja kannab edasi Keskkonnaministeerium. Reklaamimaksu kogub vallavalitsus.

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksud

	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu kokku	457 328	453 729
Nõuded ostjate vastu (v.a põhivara müük)	467 101	466 000
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded ostjate vastu	-9 773	-12 271
Nõuded toetuste ja siirete eest kokku (vt Lisa 12)	962 906	53 994
Saamata sihtfinantseerimine	3 489	4 331
Saamata põhivara sihtfinantseerimine	958 952	49 390
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	465	273
Muud lühiajalised nõuded kokku	285 230	210 777
Muud nõuded	1 604	1 051
Maksude ja lõivude ettemaksed	108 511	170 742
Ettemaksukontode jäägid	81 346	2 348
Ettemakstud sihtfinantseerimised	48 442	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	45 327	36 636
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	1 705 464	718 500

Lisa 5 Varud

	31.12.2019	31.12.2018
Varud kokku	34 184	26 905
Tooraine ja materjal	34 184	26 905

Lisa 6 Osalus tütarettevõtjas ning teistes juriidilistes isikutes

Käesolevas aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud järgmised üksused:

Nimetus, aasta	Osaluse määr (%)	Tulemiaruaande näitajad				Bilansi näitajad	
		Tegevustulud	Tegevuskulud	Finantstulud ja kulud	Tulem	Varad	Netovarad
AS Saku Maja							
2019	100	9 094 392	-3 888 286	-15 438	5 190 668	31 444 163	28 397 901
AS Saku Maja							
2018	100	5 060 017	-3 627 428	-3 737	1 428 852	24 226 744	22 851 233

Lisaks osaleb Saku vald veel järgmiste üksuste juhtimises, omades hääleõigust. Samas ei ole need üksused kajastatud konsolideerimata aruannetes osalusena ega ole rida realt konsolideeritud.

Nimetus	Saku valla esindajaid juhatuses	Saku valla esindajaid nõukogus	Osalus hääleõiguses (%)
MTÜ Nelja Valla Kogu	1	-	8,33
SA Saku Kiriku Ehitus	-	2	33,33
MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus	-	-	asutajaliige
MTÜ Harjumaa Omavalitsuste Liit	-	-	asutajaliige

Lisa 7 Materiaalne põhivara

Aruandeperiood 2019.a

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguses	1 780 160	56 504 249	3 704 796	27 621	805 601	2 415 769	65 238 196
Kogunenud kulum perioodi alguses	0	-16 652 052	-1 545 592	-12 477	-533 841	0	-18 743 962
Jääkväärtus perioodi alguses	1 780 160	39 852 197	2 159 204	15 144	271 760	2 415 769	46 494 234
Aruandeperioodi liikumised							
Soetused ja parendused	0	47 658	0	0	154 405	12 987 659	13 189 722
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	19 239	0	0	0	0	0	19 239
Kulum ja allahindlus	0	-2 174 106	-264 447	-5 677	-95 617	0	-2 539 847
Müüdud põhivara jääkväärtuse mahakandmine	-7 532	0	0	0	0	0	-7 532
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	-10 324	0	0	0	0	-10 324
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	-30	0	0	0	0	0	-30
Ümberhindlused (tasuta saadud)	1 065	0	0	0	0	0	1 065
Ümberklassifitseerimine	0	8 964 226	30 083	0	109 334	-9 103 643	0
Kokku liikumised	12 742	6 827 455	-234 364	-5 677	168 122	3 884 016	10 652 293
Soetusmaksumus perioodi lõpus	1 792 902	65 500 839	3 722 383	27 621	1 069 340	6 299 785	78 412 870
Kogunenud kulum perioodi lõpus	0	-18 821 187	-1 797 543	-18 154	-629 458	0	-21 266 342
Jääkväärtus perioodi lõpus	1 792 902	46 679 652	1 924 840	9 467	439 882	6 299 785	57 146 528

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 13 866 592, mis tuleneb järgmisest:

- 1) aruandeaasta soetuste summa 13 189 722 eurot (lisa 7);
- 2) käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt (lisa 18) 555 169 eurot;
- 3) liidetud 2018. a lõpuks tarnijatele tasumata summa 574 894 eurot ja lahutatud 2019. a lõpuks tarnijatele tasumata summa 453 193 eurot (lisa 11).

Aruandeperiood 2018. a

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguses	1 502 457	55 613 324	2 537 066	27 621	777 165	2 083 271	62 540 904
Kogunenud kulum perioodi alguses	0	-14 717 883	-1 466 321	-6 800	-527 328	0	-16 718 332
Jääkväärtus perioodi alguses	1 502 457	40 895 441	1 070 745	20 821	249 837	2 083 271	45 822 572
Aruandeperioodi liikumised							
Soetused ja parendused	149 000	264 090	21 953	0	96 144	2 269 654	2 800 841
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	49 470	96 181	0	0	0	0	145 651
Kulum ja allahindlus	0	-2 106 862	-193 543	-5 677	-89 022	0	-2 395 104
Müüdud põhivara jääkväärtuse mahakandmine	-126	-15 345	0	0	0	0	-15 471
Muu mahakandmine jääkväärtuses (alla 5000 €)	0	0	0	0	0	0	0
Ümberhindlused (tasuta saadud)	79 359	51 128	0	0	0	0	130 487
Ümberklassifitseerimine	0	667 564	1 260 050	0	14 800	-1 937 156	5 258
Kokku liikumised	277 703	-1 043 244	1 088 460	-5 677	21 923	332 498	671 663
Soetusmaksumus perioodi lõpus	1 780 160	56 504 249	3 704 796	27 621	805 601	2 415 769	65 238 196
Kogunenud kulum perioodi lõpus	0	-16 652 052	-1 545 592	-12 477	-533 841	0	-18 743 962
Jääkväärtus perioodi lõpus	1 780 160	39 852 197	2 159 204	15 144	271 760	2 415 769	46 494 234

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 2 807 412, mis tuleneb järgmisest:

- 1) aruandeaasta soetuste summa 280 0841 eurot (lisa 7) – 1,0 (K 35200 RV01);
- 2) käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt (lisa 18) 79 732 eurot;
- 3) liidetud 2017. a lõpuks tarnijatele tasumata summa 501734 eurot ja lahutatud 2018. a lõpuks tarnijatele tasumata summa 574894 eurot (lisa 11).

Kasutusrendile antud põhivara:

Aruandeperiood 2019. aastal

	Maa	Hooned ja rajatised	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguses (31.12.2018)	55 793	1 321 099	1 376 892
Kogunenud kulum perioodi alguses		821 947	821 947
Jääkväärtus perioodi alguses	55 793	499 152	554 945
Aruandeperioodi liikumised			
Kasutusrendile antud varad	0	0	0
Lõpetatud kasutusrent	119	16 498	16 617
Kokku liikumised	-119	-16 498	-16 617
Soetusmaksumus perioodi lõpus (31.12.2019)	55 674	1 304 601	1 360 275
Kogunenud kulum perioodi lõpus	0	848 969	848 969
Jääkväärtus perioodi lõpus	55 674	455 632	511 306

Aruandeperiood 2018. aastal

	Maa	Hooned ja rajatised	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguses (31.12.2017)	55 582	1 325 141	1 380 723
Kogunenud kulum perioodi alguses		783 912	783 912
Jääkväärtus perioodi alguses	55 582	541 229	596 811
Aruandeperioodi liikumised			
Kasutusrendile antud varad	500	52 544	53 044
Lõpetatud kasutusrent	289	56 586	56 875
Kokku liikumised	211	-4 042	-3 831
Soetusmaksumus perioodi lõpus (31.12.2018)	55 793	1 321 099	1 376 892
Kogunenud kulum perioodi lõpus	0	821 947	821 947
Jääkväärtus perioodi lõpus	55 793	499 152	554 945

Laenu tagatiseks panditud varade kohta on info lisas 9.

Lisa 8 Immateriaalne põhivara

	31.12.2019	31.12.2018
Soetusmaksumus perioodi alguses	223 312	270 459
Akumuleeritud kulum perioodi alguses	-80 532	-89 234
Jääkväärtus perioodi alguses	142 780	181 225
Aruandeperioodi liikumised:		
Likvideerimine	0	-47 147
Kulum ja allahindlus	-33 187	-33 187
Ümberliigitamine (kulum)	0	-5 258
Soetusmaksumus perioodi lõpus	223 312	223 312
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-113 719	-80 532
Jääkväärtus perioodi lõpus	109 593	142 780

Lisa 9 Laenukohustised

Võetud laenude jaotus järelejäänud tähtaja järgi 2019. aastal

Laenukohustised perioodi alguses	Tähtajaga kuni 1 aasta	Tähtajaga 1-2 aastat	Tähtajaga 2-3 aastat	Tähtajaga 3-4 aastat	Tähtajaga 4-5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku pikaajaline	Kokku laenukohustis
Pangalaen SEB Pank	80 547	81 653	41 243				122 896	203 443
Pangalaen Danske Bank Leedu filiaal	300 587	302 812	305 200	307 494	309 830	354 653	1 579 989	1 880 576
Pangalaen Swedbank AS	59 048	59 447	59 867	60 282	60 699	241 800	482 095	541 143
Muud laenud (SA KIK)	582 606	582 606	582 604		0	0	1 165 210	1 747 816
Kokku	1 022 788	1 026 518	988 914	367 776	370 529	596 453	3 350 190	4 372 978
Laenukohustised perioodi lõpus	Tähtajaga kuni 1 aasta	Tähtajaga 1-2 aastat	Tähtajaga 2-3 aastat	Tähtajaga 3-4 aastat	Tähtajaga 4-5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku pikaajaline	Kokku laenukohustis
Pangalaen SEB Pank	205 018	164 589	123 365	313 364	416 542	0	1 017 860	1 222 878
Pangalaen Danske Bank Leedu filiaal	302 812	305 200	307 494	309 831	266 782	87 871	1 277 178	1 579 990
Pangalaen Swedbank AS	506 580	511 815	517 435	523 117	528 775	2 394 372	4 475 514	4 982 094
Muud laenud (SA KIK)	582 606	582 604	0	0	230 000	0	812 604	1 395 210
Kokku	1 597 016	1 564 208	948 294	1 146 312	1 442 099	2 482 243	7 583 156	9 180 172

Informatsioon laenulepingute kaupa:

Laenu andja	Lõpptähtaeg	Intressimäär (%)*	Alusvaluuta	Laenu jääk		Intressikulu	
				31.12.2019	31.12.2018	2019	2018
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	2021	1,00	euro	1 165 210	1 747 816	10 033	14 657
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	2037	1,25	euro	230 000	0	3 683	0
Danske Bank AS	2025	0,62	euro	735 212	862 260	5 050	5 880
Danske Bank AS	2024	0,84	euro	844 778	1 018 316	7 989	9 515
Swedbank AS	2027	0,68	euro	482 094	541 143	3 544	3 735
Swedbank AS	2029	1,13	euro	4 500 000	0	8 004	0
SEB Pank	2021	1,55	euro	1 222 878	203 443	11 825	3 819
Kokku				9 180 172	4 372 978	50 128	37 606

*lisandub kuue kuu euribor

Saku aleviku ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimiseks, Kiisa Vabaaja keskuse ja Saku Gümnaasiumi juurdeehituseks võetud laenu tagatiseks on Saku valla eelarve.

Saku kaugküttetorustiku rekonstrueerimiseks võetud laenu tagatiseks on hüpoteek hoonestusõigusele kinnistu Teaduse 1 soetusmaksumusega 5 592 617 eurot (amortisatsioon 485 708 eurot) ja kommerts pant summas 223 691 eurot.

Keila jõe ÜVK projekti laenu tagatiseks on erinevad veetöötlusjaamad ja pumplad kokku soetusmaksumusega 2 253 318 (amortisatsioon 761 889 eurot)

Võetud laenude jaotus järelejäänud tähtaja järgi 2018. aastal

Laenukohustised perioodi alguses	Tähtajaga kuni 1 aasta	Tähtajaga 1-2 aastat	Tähtajaga 2-3 aastat	Tähtajaga 3-4 aastat	Tähtajaga 4-5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku pikaajaline	Kokku laenukohustis
Pangalaen SEB Pank	79 489	80 558	81 637	41 247			203 442	282 931
Pangalaen Danske Bank Leedu filiaal	298 310	300 577	302 831	305 164	307 485	664 441	1 880 498	2 178 808
Pangalaen Swedbank AS	58 858	59 048	59 447	59 867	60 282	302 498	541 142	600 000
Muud laenud (SA KIK)	582 606	582 606	582 606	582 604	0	0	1 747 816	2 330 422
Kokku	1 019 263	1 022 789	1 026 521	988 882	367 767	966 939	4 372 898	5 392 161
Laenukohustised perioodi lõpus	Tähtajaga kuni 1 aasta	Tähtajaga 1-2 aastat	Tähtajaga 2-3 aastat	Tähtajaga 3-4 aastat	Tähtajaga 4-5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku pikaajaline	Kokku laenukohustis
Pangalaen SEB Pank	80 547	81 653	41 243				122 896	203 443
Pangalaen Danske Bank Leedu filiaal	300 587	302 812	305 200	307 494	309 830	354 653	1 579 989	1 880 576
Pangalaen Swedbank AS	59 048	59 447	59 867	60 282	60 699	241 800	482 095	541 143
Muud laenud (SA KIK)	582 606	582 606	582 604		0	0	1 165 210	1 747 816
Kokku	1 022 788	1 026 518	988 914	367 776	370 529	596 453	3 350 190	4 372 978

Aruandeperioodil toimunud liikumised

	2019	2018
Võetud laenukohustised		
Pangalaenu SEB	1 100 000	0
Pangalaenu Swedbank AS	4 500 000	0
Muud laenu (SA KIK)	230 000	0
Kokku	5 830 000	0
Tasutud laenukohustised		
Tagasi makstud pangalaenu	440 201	-436 577
Tagasi makstud SA KIK laenu	582 606	-582 606
Kokku	1 022 807	-1 019 183
Laenu teenindamise kulud		
Intressikulu võetud laenudele	-50 128	-37 606
Kokku	-50 128	-37 606

Lisa 10 Lühiajalised kohustised ja saadud ettemaksed

	31.12.2019	31.12.2018
Võlad tarnijatele	1 998 099	999 273
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	1 544 906	424 379
Võlad tarnijatele põhivara eest	453 193	574 894
Võlad töövõtjatele	567 534	511 682
Töötasu võlgnevus	1 117	0
Puhkusetasude kohustis	561 041	506 681
Võlad majanduskulude eest	5 376	5 001
Viitvõlad	10 292	25 497
Intressikohustised	3 554	4 605
Muud viitvõlad	6 738	20 892
Saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	175 617	350 414
Tagatistasud ja muud kohustised	33 120	27 770
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	142 497	322 644
Saadud ettemaksed kaupade ja teenuste eest	7 212	12 072
Muud saadud ettemaksed	135 285	310 572
Toetuste ja siirete kohustised (lisa 12)	34 541	20 914
Seadusandlusest tulenevad toetuste kohustised	2 098	0
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	32 443	20 914
Maksude kohustised (lisa 11)	593 982	508 626
Lühiajalised kohustised kokku	3 380 065	2 416 406

Lisa 11 Maksude kohustised

	31.12.2019	31.12.2018
Maksuvõlad	591 544	505 647
Sotsiaalkindlustusmaks	307 770	294 453
Üksikisiku tulumaks	168 464	157 862

	31.12.2019	31.12.2018
Töötuskindlustusmaks	20 016	19 202
Kogumispensioni makse	14 441	13 682
Erisoodustuse ja ettevõtja tulumaks	1 499	354
Aktsiisimaksu kohustis	3 196	3 381
Loodusressursside kasutamise ja saastetasude kohustis	76 158	16 713
Ressursitasu maavara kohustuse ettemaks (lisa 3)	64 678	6 866
Loodusressursside kasutamise ja saastetasude kohustis	11 480	9 847
Saadud maksude ettemaksed (lisa 3 maamaks)	2 438	2 979
Maksude kohustised kokku	593 982	508 626

Lisa 12 Saadud toetused

	2019 liikumised	Jääk perioodi lõpus (31.12.2019)		
	Saadud tulu	Nõuded	Saadud ettemaksed	Toetuste ja siirete kohustised
Saadud sihtfinantseerimine	3 667 937	962 906	34 541	0
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	123 308	3 954	34 541	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	90 152	1 711	14 056	0
Haridus- ja Teadusministeerium	7 965	0	0	0
Eesti Kultuurkapital	800	0	0	0
Rahandusministeerium	5 058	0	6 598	0
Sotsiaalministeerium	2 916	1711	0	0
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	15 400	0	0	0
SA Archimedes	38	0	0	0
Riigikogu Kantslei (valimisteks)	22 900	0	0	0
Riigi- ja omavalitsusasutused	26 585	0	0	0
Muud	8 490	0	7 458	0
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	33 156	1 778	20 485	0
Haridus- ja Teadusministeerium	-345	0	0	0
SA Archimedes	33 501	1778	20 485	0
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	0	465	0	0
Sotsiaalministeerium	0	465	0	0
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	3 544 629	958 952	0	0
Kodumaine sihtfin. põhivara soetuseks	19 239	0	0	0
Keskkonnaministeerium	20	0	0	0
Muud	19 219	0	0	0
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	3 525 390	958 952	0	0
Keskkonnaministeerium	3 493 795	958 952	0	0
Sotsiaalministeerium	31 595	0	0	0
Saadud tegevustoetused	4 016 420	0	0	0
Rahandusministeerium	3 995 435	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium	4 946	0	0	0
Kaitseministeerium	16 039	0	0	0
Kokku	7 684 357	962 906	34 541	0

Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks oli 2019. aastal 3 525 390 eurot, millest:

- Keskkonnaministeeriumilt AS-le Saku Maja 3 322 605 eurot ÜVK Keila jõe RKA projektiga seoses;
- Keskkonnaministeeriumilt Saku Vallavalitsusele 171 190 eurot Saku valla jäätmejaama rajamiseks;
- Sotsiaalministeeriumilt Saku Vallavalitsusele 31 595 eurot Saku esmatasandi tervisekeskuse toetuseks 22 387 eurot ja puuetega inimeste eluasemete kohandamise projektitoetus 9 208 eurot.

Välismaise sihtfinantseerimise nõue summas 958 952 eurot on AS Saku Maja ÜVK Keila jõe RKA projekti saamata toetus.

	2018 liikumised	Jääk perioodi lõpus (31.12.2018)		
	Saadud tulu	Nõuded	Saadud ettemaksed	Toetuste ja siirete kohustised
Saadud sihtfinantseerimine	1 584 435	53 721	20 914	0
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	166 563	4 331	20 914	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	53 808	3 158	12 330	0
Haridus- ja Teadusministeerium	5 390	207	0	0
Eesti Kultuurkapital	1 334	0	0	0
Rahandusministeerium	5 079	0	7500	0
Sotsiaalministeerium	2 451	2 451	0	0
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	16 833	0	0	0
Riigi- ja omavalitsusasutused	15 984	0	0	0
Muud	6 737	500	4 830	0
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	103 713	1 173	8 584	0
Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus	54 568	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium	0	1 173	0	0
SA Innove	9 511	0	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA	18 359	0	0	0
SA Archimedes	21 275	0	8 584	0
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	0	273	0	0
Sotsiaalministeerium	0	273	0	0
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine tegevuskuludeks	11 308	0	0	0
Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus	9 630	0	0	0
SA Innove	1 678	0	0	0
Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine	-2 266	0	0	0
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	1 417 872	49 390	0	0
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	145 651	0	0	0
Keskkonnaministeerium	42 869	0	0	0
Muud	102 782	0	0	0
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	1 272 221	49 390	0	0
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	294 609	29 637	0	0

	2018 liikumised	Jääk perioodi lõpus (31.12.2018)		
	Saadud tulu	Nõuded	Saadud ettemaksed	Toetuste ja siirete kohustised
Ettevõtluse Arendamise SA	34 226	0	0	0
Rahandusministeerium	943 386	0	0	0
Sotsiaalministeerium (Saku ETTK projekt)	0	19 753	0	0
Saadud tegevustoetused	3 558 793	0	0	0
Rahandusministeerium	3 540 051	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium	5 261	0	0	0
Kaitseministeerium	2 878	0	0	0
Siseministeerium	10 603	0	0	0
Kokku	5 143 228	53 994	20 914	0

Välismaise sihtfinantseerimine põhivara soetuseks oli 2018. aastal 1 272 221 eurot, millest:

- SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus sai AS Saku Maja 224 297 eurot Kurtna ÜVK töödeks ja 70 312 eurot Tehnika tn katlamaja töödeks 70 312 eurot.
- Ettevõtluse Arendamise SA-lt sai Saku Vallavalitsus seoses projektiga „Saku Lasteaed Päikesekild juurdeehitus“ EL Ühtekuuluvusfondi toetust 34 226 eurot ja Rahandusministeeriumilt sama projekti raames 33 612 eurot.
- Rahandusministeeriumilt saadi projekti „Saku-Juuliku-Jälgimäe-Tänassilma kergliiklustee 2. etapp“ rahastust 885 719 eurot ja Saku esmatasandi tervisekeskuse toetuseks 24 055 eurot.

Välismaise sihtfinantseerimise nõue summas 49 390 eurot jagunes:

- 19 753 eurot Saku esmatasandi tervisekeskuse projekti saamata toetus;
- 29 637 eurot AS Saku Maja Kurtna ÜVK projekti saamata toetus.

Lisa 13 Kaupade ja teenuste müügist saadud tulu

	2019	2018
Tulud majandustegevusest kokku	4 306 922	4 159 971
Tulud haridusalasest tegevusest	883 223	804 210
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	52 021	54 435
Tulud spordialasest tegevusest	180 484	159 560
Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	34 907	39 629
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	2 789 735	2 682 409
Tulud üldvalitsemisest	11	21
Tulud muudelt majandusaladelt	324 333	355 820
Renditulu	42 208	63 887
Riigilõivud	52 381	32 779
Kaupade ja teenuste müük kokku	4 359 303	4 192 750

Lisa 14 Muud tulud

	2019	2018
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist	31 618	61 085
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	27 727	53 528

	2019	2018
Kasum/kahjum varude müügist	3 891	7 557
Muud tulud varadelt	991 678	999 454
Intressid maksuvõlalt	1 122	1 891
Tulud loodusressursside kasutamisest	990 556	997 563
Üleriigilise- ja kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	955 967	962 058
Tasu maardlates väljapumbatud vee erikasutusest	34 589	35 505
Trahvid	7 237	5 746
Eespool nimetatud muud tulud	25 164	34 866
Muud tulud kokku	1 055 697	1 101 151

Lisa 15 Antud toetused

	2019	2018
Sotsiaaltoetused		
Peretoetused	-62 448	-45 791
Toimetulekutoetused	-9 574	-14 741
Puudega inimeste hooldaja toetus	-32 318	-10 981
Õppetoetused	-17 253	-17 227
Muud sotsiaaltoetused	-82 843	-79 809
Sotsiaaltoetused kokku	-204 436	-168 549
Muud toetused		
Antud sihtfinantseerimine		
Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-142 637	-121 420
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-30	0
Antud sihtfinantseerimine kokku	-142 667	-121 420
Antud tegevustoetused	0	-10 680
Liikmemaksud		
MTÜ Harjumaa Omavalitsuste Liit	-18 043	-16 850
Põhja Eesti Ühistranspordikeskus MTÜ	-6 711	-6 711
Eesti Linnade ja Valdade Liit	-12 228	-11 536
MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus	-225	-150
Eesti Muusikakoolide Liit	-318	-312
MTÜ Nelja Valla Kogu	-1 000	-1 000
Eesti Puhkpillimuusika Ühing	0	-135
Eesti Raamatupidajate Kogu	-80	-80
Harjumaa Kultuurikorraldajate Liit	0	-20
Liikmemaksud kokku	-38 605	-36 794
Antud tegevustoetused ja liikmemaksud kokku	-38 605	-47 474
Muud toetused kokku	-181 272	-168 894
Antud toetused kokku	-385 708	-337 443

Antud toetuste jaotus tegevusalade järgi on esitatud lisa 19.

Lisa 16 Tööjõukulud

Töötasukulud 2019. aastal

	Keskmine töötajate arv	Ametipalk, põhipalk ja kokkulepitud tasud	Ergutused	Hüvitised ja toetused	Kokku
Valitavad ametnikud					
Valitavate ametnike töötasu	2,00	-133 806	-6 000	-310	-140 116
Valitavad ametnikud kokku	2,00	-133 806	-6 000	-310	-140 116
Avaliku teenistuse ametnikud					
Juhid ATS	5,00	-141 936	-9 880	0	-151 816
Tippspetsialistid ATS	11,10	-228 110	-9 455	-1 419	-238 984
Keskastme spetsialistid ATS	7,80	-142 727	-6 680	-579	-149 986
Avaliku teenistuse ametnikud kokku	23,90	-512 773	-26 015	-1 998	-540 786
Ametnikud kokku	25,90	-646 579	-32 015	-2 308	-680 902
Töötajad					
Nõukogude ja juhatuste liikmed	2,00	-92 744	0	0	-92 744
Juhid	22,61	-467 365	-37 852	-1 319	-506 536
Tippspetsialistid	6,87	-844 717	-37 324	-3 145	-885 186
Keskastme spetsialistid	90,94	-983 196	-56 065	-7 619	-1 046 880
Nooremspetsialistid ja assistendid	3,70	-49 338	-2 600	-211	-52 149
Õpetajad	204,40	-3 404 469	-106 900	-15 267	-3 526 636
Õpetajad võlaõiguslike lepingute alusel		-53 395			-53 395
Töölised	40,94	-425 219	-39 633	-1 668	-466 520
Tugispetsialistid	12,84	-202 596	-9 220	-2 625	-214 441
Võlaõiguslike lepingute alusel		-225 718	0	0	-225 718
Töötajad kokku	384,20	-6 748 757	-289 594	-31 854	-7 070 205
Muude isikute töötasud (volikogu)	0,00	-20 600	0	0	-20 600
Töötasukulud kokku	410,10	-7 415 936	-321 609	-34 162	-7 771 707

Töötasukulud 2018. aastal

	Keskmine töötajate arv	Ametipalk, põhipalk ja kokkulepitud tasud	Ergutused	Hüvitised ja toetused	Kokku
Valitavad ametnikud					
Valitavate ametnike töötasu	2,00	-127 208	-4 000	-395	-131 603
Valitavad ametnikud kokku	2,00	-127 208	-4 000	-395	-131 603
Avaliku teenistuse ametnikud					
Juhid ATS	4,94	-128 184	-7 810	-710	-136 704
Tippspetsialistid ATS	10,83	-205 034	-9 838	-1 709	-216 581
Keskastme spetsialistid ATS	7,34	-135 709	-6 846	-413	-142 968
Avaliku teenistuse ametnikud kokku	23,11	-468 927	-24 494	-2 832	-496 253
Ametnikud kokku	25,11	-596 135	-28 494	-3 227	-627 856
Töötajad					
Nõukogude ja juhatuste liikmed	2,00	-80 541	0	0	-80 541
Juhid	21,98	-430 531	-33 247	-841	-464 619
Tippspetsialistid	57,00	-759 719	-46 913	-2 679	-809 311
Keskastme spetsialistid	88,23	-859 659	-50 915	-6 481	-917 055
Nooremspetsialistid ja assistendid	3,30	-46 132	-2 585		-48 717
Õpetajad	193,45	-2 985 933	-144 030	-11 448	-3 141 411
Õpetajad võlaõiguslike lepingute alusel	0,00	-19 792	0	0	-19 792
Töölised	37,01	-365 800	-45 186	-4 660	-415 646
Tugispetsialistid	10,84	-151 070	-9 150	-1 313	-161 533
Võlaõiguslike lepingute alusel	0,00	-250 729	0	0	-250 729
Töötajad kokku	413,81	-5 949 906	-332 026	-27 422	-6 309 354
Muude isikute töötasud (volikogu)	0,00	-22 700	0	0	-22 700
Töötasukulud kokku	438,92	-6 568 741	-360 520	-30 649	-6 959 910

Erisoodustused

	2019	2018
Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitis	-8 447	-7 348
Õppelaenude kustutamine	-370	-370
Kulutused töötajate tervise edendamiseks	0	-360
Toitlustuskulud ja toiduraha hüvitised	-8 986	-6 318
Muud erisoodustused	-3 078	-5 463
Erisoodustused kokku	-20 881	-19 859

Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed

	2019	2018
Sotsiaalmaks töötasudelt	-2 552 093	-2 287 795
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	-8 616	-8 085
Tulumaks erisoodustustelt	-5 221	-4 900
Töötuskindlustusmaksed	-60 616	-54 262
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed kokku	-2 626 546	-2 355 042

Tööjõukulud kokku on aruandeperioodil 10 419 134 eurot (2018. aastal 9 334 811 eurot) ja jaotus tegevusalade järgi on esitatud lisas 19.

Saku valla konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna töötasu 2019. aastal on toodud alljärgnevas tabelis.

Saku valla konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna töötasu eurodes:

Nimetus	Töötasu	Töötajate ja teenistujate keskmine arv	Liikmete arv
Vallavolikogu esimees ja liikmed	64 394	0	19
Vallavanem ja abivallavanem	83 883	2	0
Vallavalitsuse liikmed	9 600	0	2
AS Saku Maja nõukogu esimees ja liikmed	16 800	0	5
AS Saku Maja juhatuse liikmed	74 962	2	0
Kokku	249 639	4	26

Potentsiaalsed kohustised tegev- ja kõrgema juhtkonna ees on järgmised:

Vastavalt Saku Vallavolikogu 21. detsembri 2017. aasta otsusele makstakse Saku vallavanemale volituste tähtajalisel lõppemisel hüvitust kolme kuu ametipalga ulatuses. AS Saku Maja juhatuse liikmetele või nende pärijatele makstakse hüvitist viimase kolme kuu tasu suuruses summas:

- 1) juhatuse liikme tagasikutsumisel nõukogu poolt;
- 2) lepingu lõppemisel seoses tähtaja möödumisega ja nõukogu ei vali juhatuse liiget uueks tähtajaks;
- 3) juhatuse liikme surma korral;
- 4) juhatuse liikme poolt tagasiastumistaotluse esitamisel põhjusel, et AS on rikkunud põhikirjast, üldkoosoleku või nõukogu otsustest või lepingust tulenevaid kohustisi juhatuse liikme suhtes.

Lisa 17 Majanduskulud

	2019	2018
Administreerimiskulud	-194 903	-172 326
Uurimis- ja arendustööde kulud	-23 234	-2 303
Lähetuskulud	-69 387	-28 044
Koolituskulud	-87 584	-71 390
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-1 675 019	-1 591 890
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-766 745	-744 885
Üürile ja rendile antud ruumide majandamiskulud	-908 274	-847 005
Rajatiste majandamiskulud	-694 789	-617 214
Sõidukite majandamiskulud	-195 566	-177 229
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-263 477	-260 144
Inventari majandamiskulud	-613 120	-259 410
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	-104 078	-69 117
Toiduained ja tootlustusteenused	-360 639	-384 204
Meditiinikulud	-7 043	-5 298
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-25 399	-26 626
Õppevahendite ja koolituse kulud	-864 338	-670 779
Kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulud	-191 210	-127 686
Sotsiaalteenused	-143 956	-123 208
Tootmiskulud	-594 111	-583 821
Eri- ja vormiriietus	-2 983	-4 876
Muud materjalid	-44 148	-31 529
Mitmesugused majanduskulud	-406 813	-383 435
Majandamiskulud kokku	-6 561 797	-5 590 529

Lisa 18 Maksu-, lõivu- ja muud kulud

	31.12.2019	31.12.2018
Käibemaks	-1 246 750	-651 622
Käibemaksukulu tegevuskuludelt	-691 581	-571 890
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	-555 169	-79 732
Maamaks	-2 375	-2 377
Ettevõtte tulumaks	-723	-82
Muud maksud	-32 247	-31 045
Riigilõivud	-4 952	-4 979
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	-44 746	-41 116
Maksuvõlalt arvestatud intressid	-26	-4
Maksu- ja lõivukulud kokku (lisa 19)	-1 331 819	-731 225
Kulu ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuetest	1 032	8 152
Muud tegevuskulud	0	-344
Muud kulud kokku (lisa 19)	1 032	7 808
Kokku maksu-, lõivu- ja muud kulud	-1 330 787	-723 417

Lisa 19 Tegevuskulude jaotus tegevusalade järgi

Aruandeperiood 2019. a

Tegevusala	Tööjõukulud	Majandamis- kulud	Antud toetused	Maksu- ja lõivukulud	Muud tegevuskulud	Põhivara amorti- satsioon	Kokku
Haridus	-6 695 357	-2 586 271	-318	-429 931	0	-542 033	-10 253 910
Vaba aeg, kultuur, religioon	-795 683	-713 984	-75 174	-292 834	-297	-223 375	-2 101 347
Majandus	-991 436	-1 790 298	-32 223	-179 432	2 176	-1 113 258	-4 104 471
Sotsiaalne kaitse	-192 245	-210 820	-204 436	-12 811	0	0	-620 312
Üldised valitsussektori teenused	-1 405 431	-161 814	-31 351	-21 336	0	-1 780	-1 621 712
Elamu- ja kommunaalmajandus	-262 786	-354 936	-30 000	-300 647	-847	-341 809	-1 291 025
Keskkonnakaitse	-76 057	-732 897	0	-91 802	0	-361 103	-1 261 859
Tervishoid	0	-1 211	0	-1 774	0	0	-2 985
Avalik kord ja julgeolek	-139	-9 566	-12 206	-1 252	0	0	-23 163
Kokku tegevuskulud	-10 419 134	-6 561 797	-385 708	-1 331 819	1 032	-2 583 358	-21 280 784

Aruandeperiood 2018. a

Tegevusala	Tööjõukulud	Majandamis- kulud	Antud toetused	Maksu- ja lõivukulud	Muud tegevuskulud	Põhivara amorti- satsioon	Kokku
Haridus	-5 835 407	-2 128 483	-4 791	-356 428	-99	-536 849	-8 862 057
Vaba aeg, kultuur, religioon	-745 654	-428 381	-113 417	-70 162	0	-188 342	-1 545 956
Majandus	-1 059 612	-1 680 934	-13 699	-127 325	7 980	-1 011 577	-3 885 167
Sotsiaalne kaitse	-172 522	-179 178	-164 206	-11 606	0	0	-527 512
Üldised valitsussektori teenused	-1 208 059	-163 185	-29 466	-27 403	0	-2 959	-1 431 072
Elamu- ja kommunaalmajandus	-245 124	-388 290	0	-97 717	-73	-340 542	-1 071 746
Keskkonnakaitse	-67 949	-612 561	0	-37 907	0	-348 021	-1 066 438
Tervishoid	0	-2 182	0	-1 853	0	0	-4 035
Avalik kord ja julgeolek	-484	-7 335	-11 864	-824	0	0	-20 507
Kokku tegevuskulud	-9 334 811	-5 590 529	-337 443	-731 225	7 808	-2 428 290	-18 414 490

Lisa 20 Tehingud seotud osapooltega

Osapooled on seotud, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole majandustegevust puudutavatele otsustele. Seotud osapooled on:

- AS Saku Maja nõukogu ja juhatuse liikmed
- Saku Vallavolikogu liikmed
- Saku Vallavalitsuse liikmed
- Saku Vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid

Vastavalt Saku Vallavolikogu 20.02.2014 otsusele nr 16 „Majanduslike huvide deklaratsiooni esitamine, komisjoni moodustamine ja seotud isikute andmete esitamine“ ja Saku Vallavolikogu 19.06.2014 otsusele nr 57 „Saku Vallavolikogu 20.02.2014. otsuse nr 16 „Majanduslike huvide deklaratsiooni esitamine, komisjoni moodustamine ja seotud isikute andmete esitamine“ punkti 3 muutmise“ punkti 1 alusel küsitud ja saadud andmete alusel Saku vallaga seotud osapooltega aruandeaastal turuhinnast erinevaid tehinguid ei toimunud.

AS Saku Maja nõukogu ja juhatuse liikmetele makstud tasud ning vallavalitsuse ja volikogu liikmetele makstud tasud kajastuvad 2019. a tegevusaruandes ja lisas 16.

Lisa 21 Tingimuslikud nõuded ja kohustised

Saku Vallavalitsus

Nõuded üürile antud varadelt:

Üürile antud varadelt saadav tulu on järgmistel perioodidel: tähtajaga üks aasta on 21 863 eurot ja tähtajaga kaks kuni viis aastat igal aastal 21 863 eurot, kokku 109 315 eurot.

Saamata sihtfinantseerimise nõuded:

Toetuse andja	Projekti nimi	Nõude summa
SA Archimedes	Rahvusvahelised õppimis- ja õpetamistegevused	38 498
SA Keskonnainvesteeringute Keskus	Keskkonnateadlikkuse lihtsustatud programmi projekt „Keskkond ja mina“	7 342
Kokku		45 840

- SA-le Archimedes summas 38 498 eurot seoses Saku Gümnaasiumi ja Kurtna Kooli õpetajate rahvusvaheliste õppimis- ja õpetamistegevuste projektidega;
- SA-le Keskonnainvesteeringute Keskus summas 7 342 eurot seoses Saku Gümnaasiumi projektiga „Keskkond ja mina“.

Võetud rendikohustised:

Saku vald võttis kasutusrendile 2016. aastal sõiduki Renault Trafic ning 2015. aastal ja 2016. aastal arvutid. Kasutusrendikulu järgmistel perioodidel: tähtajaga kuni üks aasta on 5 855 eurot ja tähtajaga kaks aastat 2 653 eurot, kokku 8 408 eurot.

2019. aastal sõlmitud ehitustööde tarnelepingud ja nendest tulenevad kohustised

	Kogumaksumus	2020 aasta kohustis
Saku Vallavalitsuse hoone rekonstrueerimistööd	2 596 087	1 356 654

Pooleliolevad kohtuvaidlused:

Perioodil 01.01.2019 kuni 21.04.2020 oli Saku vallal neli tsiviilvaidlust juurdepääsutee küsimuses, kuhu vald oli kaasatud arvamuse andjana. Kolm vaidlust on lõppenud, ühel kompromissiga ning teistel jäeti kaebus rahuldamata. Ühes vaidluses rahuldati rahaline nõue 320 eurot Saku valla vastu. Lõppenud ja pooleli olevatel kohtuasjadel finantsmõju aruandele puudub.

AS Saku Maja

Tingimuslikud kohustised:

	31.12.2019	31.12.2018
Võimalikud dividendid	6 065 887	2 798 387
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	1 516 472	699 597
Kinnituskiri SA-le KIK projekti elluviimise kohta	2 992 392	2 834 738
Kokku tingimuslikud kohustised	10 574 751	6 332 722

Lisa 22. Bilansipäeva järgsed sündmused

2020. aastal ehitatakse valmis vallavalitsuse uus büroohoone, mille ehitusleping sõlmiti 2019. aastal. Jätkatakse Saku esmatasandi tervisekeskuse rajamist, alustatakse sotsiaaleluruumide ehitamisega ja lõpetatakse 2019. aastal pooleli jäänud teede ehituse objektid.

Raamatupidamise aruandes on kajastatud olulised vara ja kohustise hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid ajavahemikul bilansi kuupäevast 31.12.2019 kuni aruande koostamise kuupäevani 12.05.2020.

Vabariigi Valitsus kuulutas oma 12.03.2020 korraldusega nr 76 välja eriolukorra Eesti Vabariigi haldusterritooriumil. Eriolukorra väljakuulutamise võib vähendada Saku valla tulude laekumist ja suurendada eriolukorrast tingitud kulusid.

Saku Vallavalitsus on valmistamas ette negatiivset lisaeelarve eelnõu, milles võetakse arvesse riigi lisaeelarvest makstavate toetussummadega. Saku valla puhul on selleks kokku 1 065 108 eurot, millest 259 931 eurot tulubaasi stabiliseerimiseks, 195 177 eurot teede investeeringuteks ja 610 000 eurot uuteks investeeringuteks.

Lisa 23. Saku valla konsolideerimata aruanded

Bilanss

	31.12.2019	31.12.2018
Käibevara	2 514 482	3 482 025
Raha ja pangakontod	1 036 599	2 139 841
Maksu-, lõivu ja trahvinõuded	1 199 679	1 171 051
Maksu-, lõivu ja trahvinõuded	1 199 679	1 171 051
Muud nõuded ja ettemaksud	269 640	164 085
Nõuded ostjate vastu	124 006	100 918
Nõuded toetuste ja siirete eest	3 954	23 857
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	91 669	6 424
Ettemakstud toetused	48 442	0
Muud lühiajalised nõuded	1 569	32 886
Varud	8 564	7 048
Tooraine ja materjal	8 564	7 048
Põhivara	33 603 236	29 174 721
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	5 652 339	5 296 339
Materiaalne põhivara	27 950 897	23 878 382
Maa	1 752 619	1 769 740
Hooned ja rajatised	24 351 549	21 447 529
Masinad ja seadmed	4 924	9 492
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	5 867	8 991
Muu materiaalne põhivara	421 996	248 753
Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	1 413 942	393 877
AKTIVA (VARAD) KOKKU	36 117 718	32 656 746
Kohustised	9 603 316	5 468 291
Lühiajalised kohustised	3 268 021	2 240 997
Võlad ja ettemaksed	1 876 023	1 298 756
Saadud maksude ettemaksed	2 438	2 979
Võlad tarnijatele	747 711	314 098
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	404 954	238 131
Võlad tarnijatele põhivara eest	342 757	75 967
Võlad töövõtjatele	543 073	493 320
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	582 801	488 359
Maksuvõlad	538 351	458 552
Viitvõlad	2 383	4 513
Muud kohustised	8 213	4 380
Toetuste kohustis	1 411	0
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	32 443	20 914
Laenukohustised	1 391 998	942 241
Pikaajalised kohustised	6 335 295	3 227 294
Laenukohustised	6 335 295	3 227 294
Netovara	26 514 402	27 188 455
Aruandekohustuslase omanikele kuuluv netovara	26 514 402	27 188 455
Akumuleeritud ülejääk	27 189 520	25 346 964
Aruandeperioodi tulem	-675 118	1 841 491
PASSIVA (KOHUSTUSED JA NETOVARA) KOKKU	36 117 718	32 656 746

Tulemiaruanne

	2019	2018
Tegevustulud	19 426 502	18 373 738
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	12 746 880	11 285 057
Tulumaks	12 321 213	10 883 339
Maamaks	412 774	387 367
Maksud kaupadelt ja teenustelt	12 893	14 351
Kaupade ja teenuste müük	1 269 868	1 156 113
Riigilõivud	52 456	33 174
Tulud majandustegevusest	1 217 412	1 122 939
Saadud toetused	4 361 558	4 847 157
Muud tulud	1 048 196	1 085 411
Kasum põhivara ja varude müügist	27 727	54 033
Muud tulud varadelt	990 556	997 562
Trahvid	7 237	5 746
Saastetasud ja hüvitised	0	0
Eespool nimetamata muud tulud	22 676	28 070
Tegevuskulud	-20 067 154	-16 498 632
Antud toetused	-2 550 533	-1 638 088
Sotsiaaltoetused	-204 436	-168 549
Muud toetused	-2 346 097	-1 469 539
Tööjõukulud	-9 548 324	-8 476 849
Majandamiskulud	-4 983 828	-4 055 309
Muud kulud	-1 248 075	-652 575
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-1 736 394	-1 675 811
Aruandeperioodi tegevustulem	-640 652	1 875 106
Finantstulud ja -kulud	-34 466	-33 615
Intressikulud	-34 621	-33 787
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	155	172
Aruandeperioodi tulem	-675 118	1 841 491

Rahavoogude aruanne

	2019	2018
Aruandeperioodi tegevustulem	-640 652	1 875 106
Korrigeerimised:		
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	1 736 394	1 675 811
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	555 169	79 732
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-222 024	-1 123 263
Kasum/kahjum põhivara müügist	-27 727	-53 528
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	2 150 355	1 290 130
Korrigeeritud tegevustulem	3 551 515	3 743 988
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus	-155 452	-172 703
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuete muutus	-28 628	-168 550
Muutus nõuetes ostjate vastu	-23 088	-11 202
Muutus nõuetes toetuste ja siirete eest	149	-345
Muutus muudes nõuetes	-10	4 533
Muutus maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes	-85 245	-5 698
Muutus toetuste ettemaksetes	-48 442	0
Muutus muudes ettemaksetes	31 328	784
Muutus varudes	-1 516	7 775
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus	312 606	214 793
Muutus saadud maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes	-541	-128
Muutus võlgades tarnijatele	166 823	18 062
Muutus võlgades töövõtjatele	49 753	79 178
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustustes	79 799	109 977
Muutus toetuste ja siirete kohustistes	1 411	-532
Muutus muudes kohustistes	3 611	-991
Muutus saadud toetuste ettemaksetes	11 529	9 134
Muutus muudes saadud ettemaksetes	221	93
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU	3 708 669	3 786 078
Tasutud põhivara eest (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)	-6 114 409	-877 199
Materiaalse põhivara soetus	-6 114 409	-877 199
Laekunud põhivara müügist	35 258	69 000
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	222 538	1 117 855
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-2 120 462	-1 290 131
Tasutud osaluste soetamisel	-356 000	0
Laekunud intressid ja muu finantstulu	155	172
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	-8 332 920	-980 303
Laekunud laenud	4 500 000	0
Tagasi makstud laenud	-942 241	-939 695
Makstud intressid	-36 750	-35 262
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	3 521 009	-974 957
Puhas rahavoog	-1 103 242	1 830 818
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	2 139 841	309 023
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	1 036 599	2 139 841
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-1 103 242	1 830 818

Netovara muutuste aruanne

	Akumuleeritud ülejäak
Saldo seisuga 31.12.2017	25 216 477
Akumuleeritud ülejäägi muutus	130 487
Aruandeperioodi tulem	1 841 491
Saldo seisuga 31.12.2018	27 188 455

Saldo seisuga 31.12.2018	27 188 455
Akumuleeritud ülejäägi muutus	1 065
Aruandeperioodi tulem	-675 118
Saldo seisuga 31.12.2019	26 514 402

2019. a võeti ümberhindlusena arvele munitsipaliseeritud maad summas 1065 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas.

2018. a võeti ümberhindlusena arvele munitsipaliseeritud maad summas 130 487 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas.

Lisa 24. Selgitused Saku valla konsolideerimata eelarve täitmise aruandele

Saku valla 2019. aasta eelarve võeti vastu Saku Vallavolikogu 24.01.2019 määrusega nr 1. 2018. aastal võeti vastu kaks lisaeelarvet (16. mai 2019 volikogu määrus nr 4 ja 17. oktoobri 2019 volikogu määrus nr 14). Lisaks muudeti eelarveaasta jooksul eelarvet vallavalitsuse korraldustega aasta jooksul laekunud sihtotstarbeliste vahendite lisamise ja reservfondi kasutamise kohta. Eelnimetatud vallavolikogu määruste ja vallavalitsuste korralduste tulemusena kujunes 2019. aasta lõplik eelarve.

Selgitused oluliste muutuste kohta esialgse eelarve ja lõpliku eelarve vahel

Alljärgnevalt on toodud 2019. aasta esialgse eelarve muudatused tulenevalt lisaeelarvetest, sihtotstarbeliselt eraldatud vahenditest ja reservfondi eraldistest.

Sihtotstarbelisi eraldisi lisati tulu- ja kulueelarvesse kokku 80 662 eurot. Reservfondist ja mittetulundusliku tegevuse toetusfondist vahendite eraldamine eelarve kogumahule mõju ei avalda.

		I Lisaeelarve	II Lisaeelarve	Siht- otstarbelised vahendid
I	PÕHITEGEVUSE TULUD	734 325	-47 128	80 662
30	Maksud	374 000	521 800	0
32	Kaupade ja teenuste müük	0	0	122
35	Toetused	360 325	54 089	80 540
38	Muud tulud	0	-623 016	0
30	Maksud	374 000	521 800	0
	Tulumaks	374 000	521 800	0
32	Kaupade ja teenuste müük	0	0	122
	Saku Päevakeskuse omatulu			122
35	Toetused	360 325	54 089	80 540
	Sihtotstarbeline toetus jooksvateks kuludeks	23 060	41 544	80 540
	Toetusfondist, sh:	337 265	12 545	0
	Hariduskulude toetus	225 704	0	0
	Huvihariduse toetus	109 226	0	0
	Koolilõuna toetus	-700	0	0
	Lasteaiaõpetajate palgatoetus	-161	0	0
	Toimetulekutoetus	-18 425	0	0
	Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	3 728	12 545	0
	Matusetoetus	-1 381	0	0
	Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	11 483	0	0
	Kohalike teede hoiu toetus	6 120	0	0
	Muude teenuste osutamise toetus	1 671	0	0
38	Muud tulud	0	-623 016	0
	Kindlustushüvitised	0	1 984	0
	Muud ebatavalised tulud	0	-625 000	0

		I Lisaelarve	II Lisaelarve	Siht- otstarbelised vahendid
II	PÕHITEGEVUSE KULUD	280 433	351 603	80 662
	Antud toetused	55 457	21 015	9 209
	Tegevuskulud	224 976	330 588	71 453
1	Üldised valitsemissektori teenused	26 060	3 840	0
	Vallavalitsus	3 000	4 000	0
	Valimised	23 060	-160	0
3	Avalik kord ja julgeolek	0	6 000	0
	Päästeteenused	0	6 000	0
04 05 06	Majandus	0	72 784	12 235
	Majandus	0	18 600	12 235
	Teede ehitus ja remont	0	6 600	0
	Planeeringud (vald)	0	20 400	12 235
	Majanduse haldus	0	-8 400	0
	Keskkonnakaitse	0	25 000	0
	Haljastus ja heakord	0	25 000	0
	Elamu- ja kommunaalmajandus	0	29 184	0
	Tänavavalgustuse hooldus	0	54 684	0
	Valla elamufondi haldamine	0	-25 500	0
8	Vaba aeg, kultuur	79 586	32 816	7 331
	Saku Valla Spordikeskus	8 000	8 028	800
	Saku Valla Noortekeskus	4 200	1 851	3 801
	Saku Vallaraamatukogu	0	1 600	0
	Saku Huvikeskus	10 574	-272 702	0
	Kiisa Rahvamaja	7 960	-81 079	0
	Saku Valla Kultuurikeskus	0	363 267	1 730
	Saku Gümnaasiumi puhvet	0	1 970	0
	Huvitegevuse toetus	48 852	0	0
	Valla sündmused	0	9 881	1 000
9	Haridus	179 382	212 418	50 110
	Lasteaed Päikesekild	0	1 850	5 738
	Lasteaed Terake	0	500	5 006
	Kurtina Kool	19 446	10 289	1 800
	Kajamaa Kool	2 900	6 832	0
	Saku Gümnaasium	115 536	33 501	35 811
	Saku Muusikakool	0	6 476	1 755
	Koolitransport	12 000	44 500	0
	Haridusasutuste toitlustamine	18 300	0	0
	Huvihariduse toetus	11 200	8 470	0
	Haridusteenuse ost, sh	0	100 000	0

		I Lisaeelarve	II Lisaeelarve	Siht- otstarbelised vahendid
	lasteaiateenuse ost	0	100 000	0
10	Sotsiaalhoolekanne	-4 595	23 745	10 986
	Saku Päevakeskus	0	11 200	572
	Sotsiaalhoolekanne, sh	-4 595	12 545	9 209
	Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine	0	12 545	0
	Eluruumi kohandamise toetus	0	0	9 209
	Sotsiaalse kaitse haldus	0	0	1 205

		I Lisaeelarve	II Lisaeelarve
III	INVESTEERIMISTEGEVUS	-421 120	-226 271
	Põhivara müük	34 000	0
	Põhivara soetus	-72 620	2 160 080
	Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks	-462 500	0
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-2 120 500
	Osaluste soetus	0	-356 000
	Finantskulud	80 000	90 149
4	Majandus	-6 120	356 000
	Põhivara soetus	-6 120	356 000
6	Elamu- ja Kommunaalmajandus	-488 000	-1 850
	Põhivara soetus	-25 500	-1 850
	Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks	-462 500	
8	Vaba aeg	-41 000	-241 970
	Põhivara soetus	-41 000	-221 470
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-20 500
9	Haridus	0	-72 600
	Põhivara soetus	0	2 027 400
	Antav sihtfinantseering põhivara soetuseks	0	-2 100 000

		I Lisaeelarve	II Lisaeelarve
V	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	32 772	0
	Muutus sularahas ja hoiustes	32 772	0

		I Lisaeelarve	II Lisaeelarve
VI	NÕUETE JA KOHUSTUSTE MUUTUS	0	625 000
	Nõuete ja kohustuste saldode muutus	0	625 000

Selgitused lõpliku eelarve ja eelarve täitmise kohta

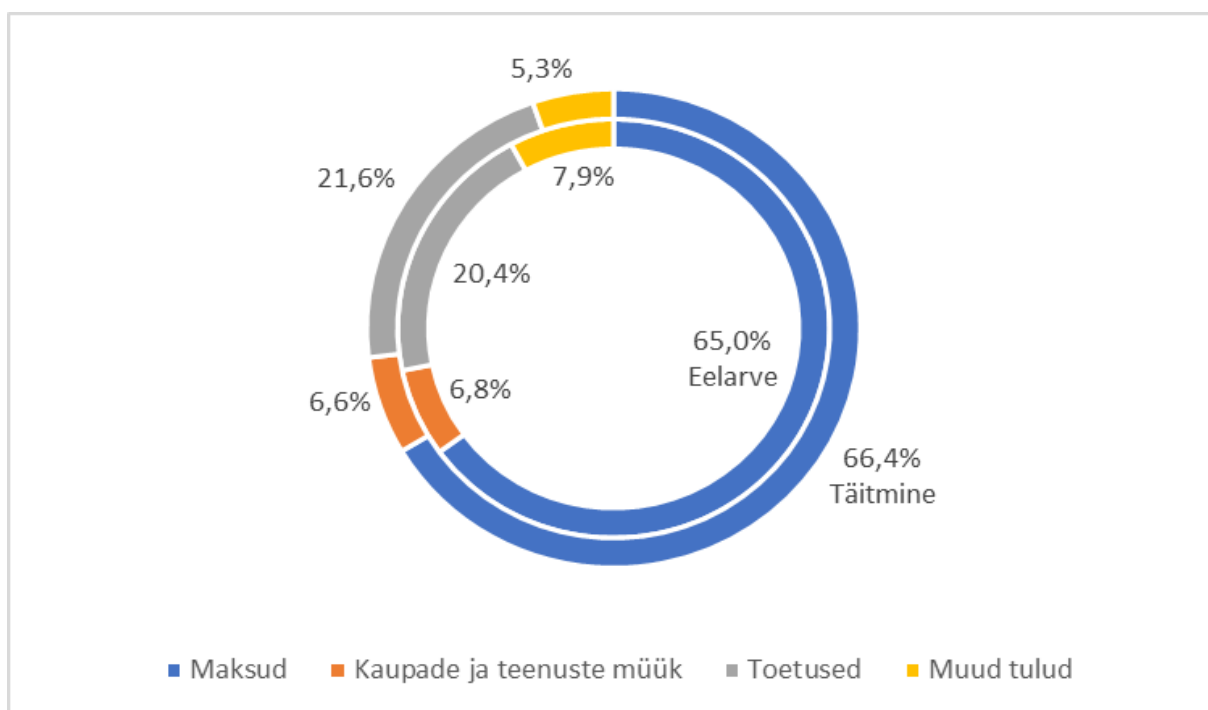
- 2019. aastal oli tulu põhitegevusest 19 185 959 eurot. Eelarve täitmine moodustas 101,4%.

- 2018. aasta põhitegevuse kulud olid 15 625 237 eurot ja eelarve täideti 94,4%.
- Investeeringuid tehti aruandeaastal 6 737 199 euro ulatuses, põhivara soetuseks antud sihtfinantseeringud olid 2 120 462 eurot ning põhivara soetuseks saadud sihtfinantseering 193 577 eurot. Investeeringutegevuse eelarve täideti 70,7%.
- Aruandeaastal võeti laenu 4 500 000 eurot ning laenude tagasimaksed olid 942 241 eurot.
- Raha jääk 2019. aasta alguses oli 2 139 841 eurot ning aasta lõpus 1 036 599 eurot suunati 2020. aasta eelarve kulutuste katteks, sh olid seotud vahendid 2019. aastal tegemata jäänud ning 2020. aasta eelarvesse üle kantud kulude katteks.

I Põhitegevuse tulude eelarve täitmine

Põhitegevuse tulude eelarve täideti 101,4%.

Tulude eelarvet ja täitmist liigiti osaprotsentide lõikes iseloomustab järgnev joonis.

30 Maksutulud

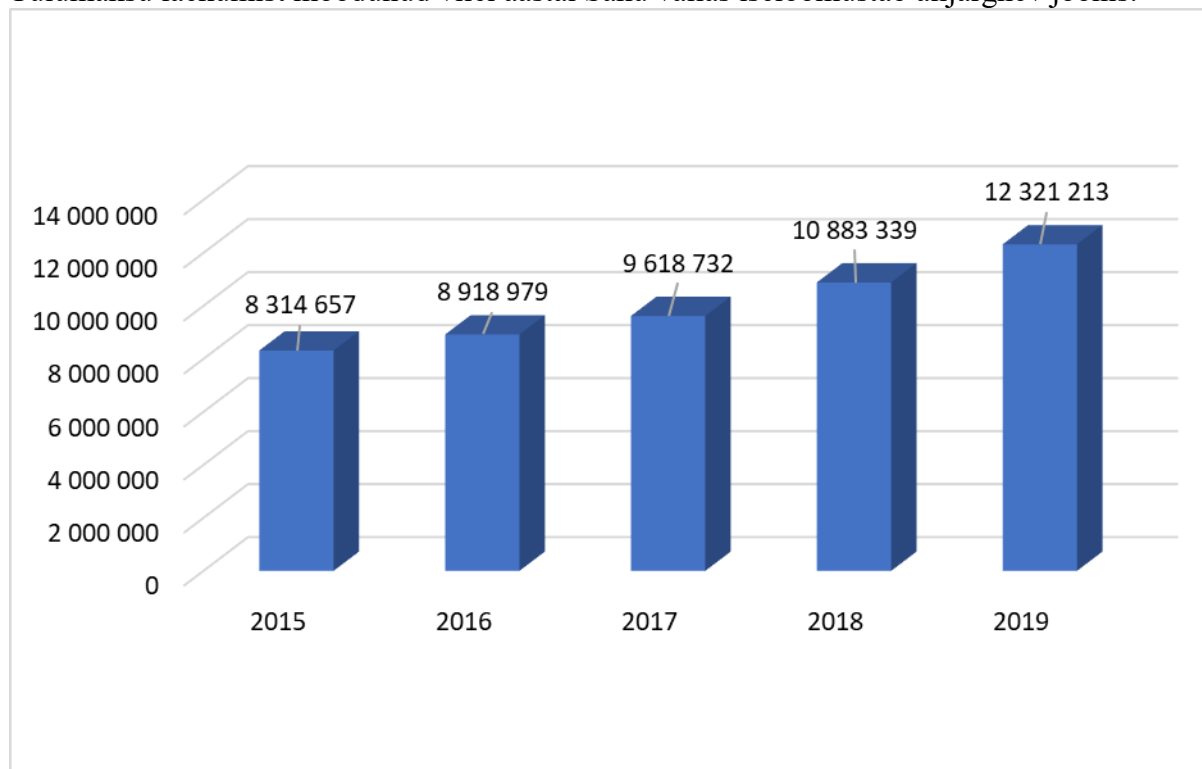
Kõige suurema osa tuludest ehk 66,4% moodustasid maksutulud. Riiklikud maksud moodustasid maksutuludest 99,9% ja kohalik maks (reklaamimaks) 0,1%. Kokku saadi 2019. aastal maksutulu 12 733 987 eurot, mis oli 0,4% ehk 55 040 eurot kavandatust rohkem.

Tulumaksu eelarve koostamisel lähtuti 2018. aasta eelarve täitmisest ja kasvuks planeeriti esialgses eelarves 6,0% (tulu 2018. aastal 10 883 339 eurot) ning lõplikuks prognoosiks kujunes 12,9% (lõplik eelarve 2019. aastal 12 285 840 eurot).

Saku valda iseloomustasid järgnevad näitajad:

- elanike arv suurenes 2,9% (2018. aasta lõpus oli 10 206 elanikku ja 2019. aasta lõpus 10 498 elanikku, lisandus 292 elanikku);
- tulumaksu eelarve täideti 100,3% ehk rohkem laekus 35 373 eurot.

Tulumaksu laekumist möödunud viiel aastal Saku vallas iseloomustab alljärgnev joonis.

Maamaksust saadav tuli oli 412 774 eurot ja eelarve täideti 105,8%. Maamaksuseaduse alusel võib kohalik omavalitsus kehtestada maksumääraks 0,1 kuni 2,5% maa maksustamishinnast. Saku vallas oli 2018. aastal maamaksumäär 2,5% maa maksustamishinnast aastas, välja arvatud põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa osas, mille maamaksumäär on 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksuga maksustatud maaüksusi on 7916. Maamaksu maksjaid oli 8192, kellest füüsilisi isikuid 7715 ja juriidilisi isikuid 477. Koduomanikusoodustust sai 3785 ja represseeritu soodustust 13. Soodustuste kogusumma oli 130 934 eurot, millest koduomanikusoodustus oli 130 414 eurot ja represseeritute soodustus 520 eurot.

Reklaamimaksu tulu oli 12 893 eurot ehk eelarve täideti 80,6%. Reklaamimaksuga maksustatakse valla haldusterritooriumil asuvatele hoonetele, rajatistele ja reklaamikandjatele ning ühissõidukitele paigaldatud reklaam.

32 Kaupade ja teenuste müügitulud

Kaupade ja teenuste müük moodustas tuludest 6,6%. Kokku saadi aruandeaastal kaupade ja teenuste müügist tulu 1 269 868 eurot, mis oli kavandatust 2,5% ehk 31 511 eurot rohkem.

Riigilõivusid laekus 55 456 eurot, sh lõivud ehitus ja kasutuslubade ning kirjalike nõusolekute läbivaatamise eest ning majandustegevuse registri registreeringu tasu. Eelarve täideti 149,9%.

Muust majandustegevusest saadav tulu oli 1 020 469 eurot. Eelarve täideti 126,6% ehk eelarvega võrreldes laekus rohkem 214 485 eurot.

Suuremad ülelaekumised olid maavarade kaevandamisõiguse tasu osas, kus tulu oli kavandatust suurem 194 967 eurot, et 25,6%.

35 Toetused jooksvateks kuludeks

Toetuste osakaal tulust moodustas 21,6% ehk 4 148 742 eurot.

Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks (kokku 159 796 eurot):

- 615 eurot õppelaenu kustutamine;
- 7 409 eurot lapsepuhkuse toetus;
- Hajaasustuse programmi toetus 6 598 eurot;
- aasta jooksul taotletud ja saadud sihtotstarbelised toetused kokku 122 274 eurot, jaotus on toodud alljärgnevas tabelis.

Toetuse andja	Toetuse kasutaja	Projekti/tegevuse nimetus	Summa
Saku Vallavalitsuse 16. aprilli 2019. aasta korraldus nr 190			
Eesti Kultuurkapital	Saku Valla Spordikeskus	IV mitmevõistluse korraldamine	800
Eesti Kooriühing	Saku Gümnaasium	Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetus	1 360
Kaitseministeerium	Saku Gümnaasium	Riigikaitse õpetuse tundide läbiviimiseks	3 826
Saku Vallavalitsuse 21. august 2019. aasta korraldus nr 418			
SA Archimedes	Kurtina Kool	„Innovating by Doing Experiments About Leonardo“	10 289
SA Archimedes	Saku Gümnaasium	"Õpime koos"	10 172
SA Archimedes	Saku Gümnaasium	"Inspireeriv õpetaja ja õpetamine"	2 249
Eesti Noorsootöö Keskus	Saku Valla Noortekeskus	Noortemaleva korraldamine	851
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Saku Lasteaed Päikesekild	"Õppekäigud Eesti Loodusmuuseumi ja Nõmme Loodusmajja"	1 850
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Kajamaa Kool	Aktiivõppe läbiviimiseks kooli õpilaste ja Eesti ulukite vahelise suhte avastamiseks	1 332
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Saku Gümnaasium	„Keskkond meie ümber“	4 080
Lääne-Harju Vallavalitsus	Saku Valla Noortekeskus	Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamiseks ja rakendamiseks noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks	1 000
Lääne-Harju Vallavalitsus	Valla sündmused	Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamiseks ja rakendamiseks noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks	9 881
Rahandusministeerium	Valimised	Riigikogu ja Euroopa Parlamendi valimiste läbiviimiseks	-160
Saku Vallavalitsuse 19. november 2019. aasta korraldus nr 610			
Eesti Noorteühenduste Liit	Valla sündmused	Noorte kaasamiseks omavalitsuse otsustusprotsessidesse	1 000
SA Archimedes	Saku Gümnaasium	"Utilizacion de las TIC para preservar la artesanía europea"	9 141
SA Archimedes	Saku Gümnaasium	"People Organising Redevelopment Technology and Sustainability"	11 060
Lääne-Harju Vallavalitsus	Saku Valla Noortekeskus	Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamiseks ja rakendamiseks noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks	3 436
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Saku Lasteaed Päikesekild	"Õppekäigud Pääsküla rabasse"	1 120
Eesti Noorsootöö Keskus	Saku Valla Noortekeskus	Noortemaleva korraldamine	365

Toetuse andja	Toetuse kasutaja	Projekti/tegevuse nimetus	Summa
Harjumaa Omavalitsuste Liit	Saku Muusikakool	XXVII laulu- ja XX tantsupeo transpordikulude kompensatsioon	120
Harjumaa Omavalitsuste Liit	Saku Gümnaasium	XXVII laulu- ja XX tantsupeo transpordikulude kompensatsioon	803
Harjumaa Omavalitsuste Liit	Saku Valla Kultuurikeskus	XXVII laulu- ja XX tantsupeo transpordikulude kompensatsioon	725
Saku Vallavalitsuse 17. detsembri 2019. aasta korraldused nr 693			
Eesti Kooriühing	Saku Gümnaasium	Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetus	1 340
MTÜ Eesti Muusikakoolide Liit	Saku Muusikakool	kromaatilise kandle soetamine	1 300
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts	Saku Gümnaasium	Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetus	670
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Saku Lasteaed Terake	"Õppekäigud 2019-2020 aastal"	560
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	Saku Gümnaasium	"Keskkond ja mina"	6 458
Sotsiaalministeerium	Sotsiaalne kaitse	puuetega inimeste eluasemete füüsiline kohandamine	9 209
Tervise Arengu Instituut	Sotsiaalne kaitse	vanemlusprogramm "Imelised aastad"	1 205
SA Archimedes	Saku Gümnaasium	"Enhancing Digital Competences in Education and Training"	750
Valgamaa Kutseõppekeskus	Saku Lasteaed Terake	praktika juhendajate töötasu	3 600
Valgamaa Kutseõppekeskus	Kurtina Kool	praktika juhendajate töötasu	1 800
Valgamaa Kutseõppekeskus	Saku Päevakeskus	praktika juhendajate töötasu	450
Saku Vallavalitsuse 31. detsembri 2019. aasta korraldus nr 694			
Haridus- ja Teadusministeerium	Saku Lasteaed Päikesekild	eesti keele õppe korraldamine ja õppevahendite võimaldamine eesti keelest erineva õppekeelega lastele	4 100
Haridus- ja Teadusministeerium	Saku Lasteaed Terake	eesti keele õppe korraldamine ja õppevahendite võimaldamine eesti keelest erineva õppekeelega lastele	846
Tallinna Ülikool	Saku Lasteaed Päikesekild	praktika juhendajate töötasu	69
Tallinna Ülikool	Saku Gümnaasium	praktika juhendajate töötasu	471
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts	Saku Muusikakool	Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetus	335
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts	Saku Valla Kultuurikeskus	Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetus	1 005
Valgamaa Kutseõppekeskus	Saku Lasteaed Päikesekild	praktika juhendajate töötasu	450
Heategevuslik müük	Saku Päevakeskus	erihoolekande klientidega muuseumide külastamine	122
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus	Planeeringud (vald)	Männiku harjutusvälja kasutamisest tekkiva negatiivse mõju leevendamise tegevuste elluviimiseks harjutusvälja mõjupiirkonnas	12 235
Kokku			122 274

Toetusfondist saadud eraldised:

Toetusfondist eraldati vahendeid 3 995 435 eurot järgnevate kulude katteks:

- 3 184 689 eurot üldhariduskoolide pidamiseks antud toetus;
- 274 750 eurot koolilõuna toetuseks;

- 64 694 eurot koolieelsete lasteasutuste toetus;
- 21 248 eurot raske ja sügava puudega laste hoiu teenuse toetus;
- 126 026 eurot huvitegevuse toetus;
- 1 575 eurot toimetulekutoetus;
- 111 043 eurot asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise toetus;
- 18 619 eurot matusetoetus;
- 1 671 eurot rahvastikutoimingute kulude hüvitis;
- 191 120 eurot kohalike teede hoiu toetus.

38 Muud tulud

Muud tulud moodustasid kogutulust 5,3%, summas 1 020 469 eurot, mis oli kavandatust 126,6% ehk 214 485 eurot rohkem.

Tulu maavara kaevandamise õigusest oli 955 967 eurot ja eelarve täideti 125,6%.

Vee erikasutuse tasu laekus 34 589 eurot, eelarve täideti 98,8%. Vee erikasutuse tasu arvestatakse ja makstakse vastavalt veeseadusele ja keskkonnatasude seadusele.

Trahve väärteo eest ehitusseaduse alusel laekus kokku 7 237 eurot ja eelarve täideti 90,5%.

II Põhitegevuse kulude eelarve täitmine

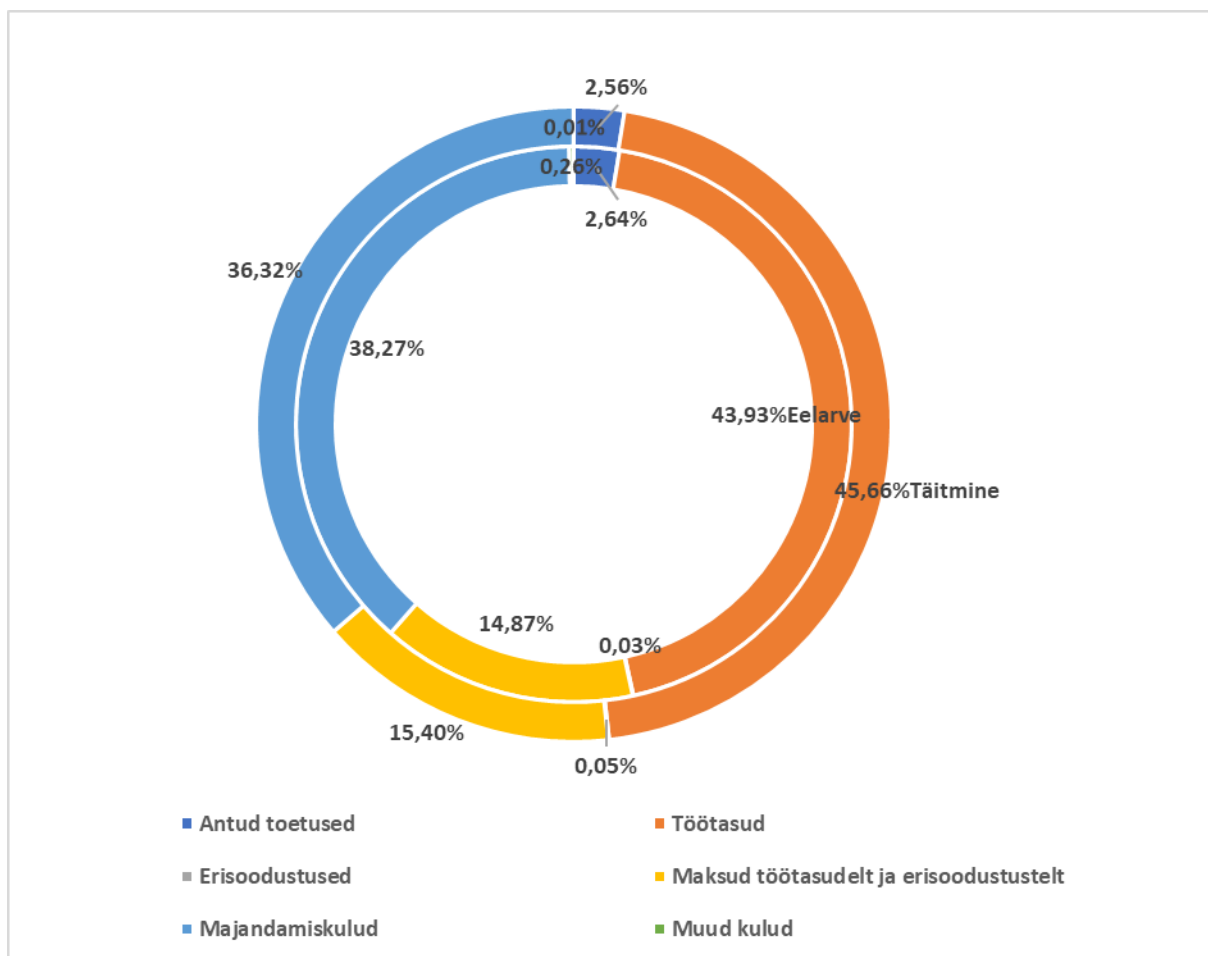
2019. aasta põhitegevuse kulud moodustasid 15 625 237 eurot ja eelarve täideti 94,4%.

2019. aasta tegevuskulud kasvasid võrreldes 2018. aasta kuludega 18,7%. 2019. aasta eelarvet koostades lähtus vallavalitsus eesmärgist tagada kõigile vallaelanikele nende teenuste hea kättesaadavus, mida vald on eelnevatel aastatel pakkunud, ning jätkata sihikindlalt ka valla arengut. 2019. aastal teostamata, kuid tegevuskulude eelarves kajastatud kulud viidi üle 2020. aasta eelarvesse.

Järgnevas tabelis on toodud põhitegevuskulude eelarve täitmine majandusliku sisu järgi 2019. aastal:

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	397 599	436 485	400 178	91,7%
Töötasud	7 139 983	7 272 393	7 135 075	98,1%
Erisoodustused	5 100	5 100	7 488	146,8%
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	2 416 690	2 461 453	2 405 762	97,7%
Majandamiskulud	5 839 287	6 335 924	5 675 409	89,6%
Muud kulud	58 644	43 380	1 325	3,1%
Kokku	15 857 303	16 554 735	15 625 237	94,4%

Kulude eelarvet ja täitmist liigiti osaprotsentide lõikes iseloomustab järgnev joonis.

Suurima osakaaluga valla tegevuskulude eelarves majandusliku sisu järgi on tööjõukulud (61,1%), millele järgnevad majandamiskulud (36,3%) ning antud toetused ja muud kulud (2,6%).

Antud toetuste hulgas on kajastatud ülekanded teistele institutsioonidele ja eraisikutele, sh mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetus (2019. aastal 74 949 eurot) ning sotsiaaltoetused.

Tööjõukulude (töötasud ja erisoodustused koos riigile makstavate sotsiaalmaksude ja tööandja töötukindlustusmaksudega) eelarve täideti 98,0%.

Majandamiskulude eelarve täideti 89,6%.

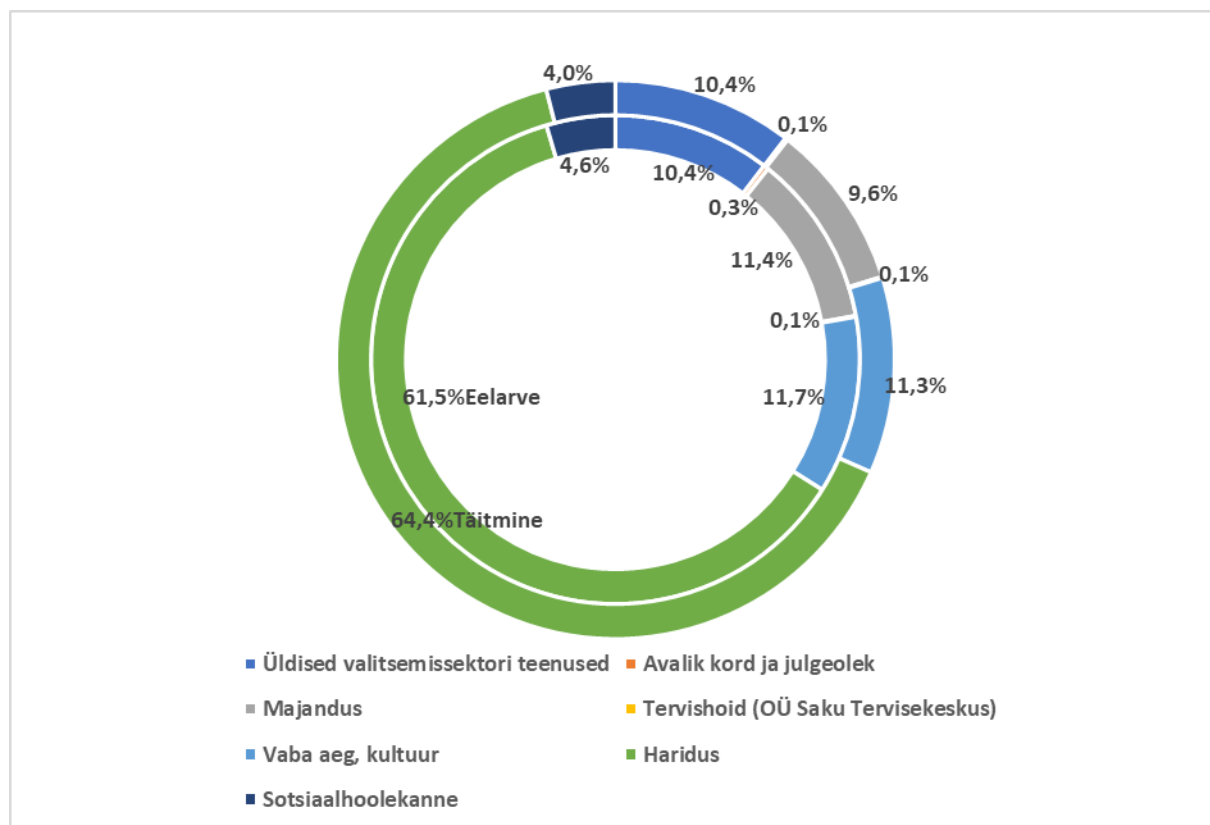
Muude kulude hulgas on kajastatud riigilõivud ja eelarve reservfond. Eelarve reservfondi kasutamata jääk oli aasta lõpus 42 380 eurot. Andmed reservfondi kasutamise kohta on esitatud täpsemalt 2019. aasta eelarve reservfondi kasutamise aruandes.

Põhitegevuskulude eelarve täitmine tegevusalade järgi 2019. aastal:

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Üldised valitsemissektori teenused	1 709 744	1 724 380	1 629 398	94,5%
Avalik kord ja julgeolek	47 800	53 800	23 163	43,1%
Majandus	1 799 992	1 885 011	1 503 832	79,8%

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Tervishoid (OÜ Saku Tervisekeskus)	11 000	11 000	10 647	96,8%
Vaba aeg, kultuur	1 825 288	1 945 020	1 772 324	91,1%
Haridus	9 738 469	10 180 379	10 061 386	98,8%
Sotsiaalhoolekanne	725 010	755 146	624 488	82,7%
Kokku	15 857 303	16 554 735	15 625 237	94,4%

Kulueelarve täitmist tegevusalade lõikes osaprotsentide lõikes iseloomustab järgnev joonis.

Suurima osakaaluga valla tegevuskuludes on haridusvaldkond 64,4%, millele järgnevad vaba aja ja kultuuri valdkond (11,3%) ja üldised valitsussektori teenused (10,4%).

01 Üldised valitsemissektori teenused (põhitegevuse kuludest 10,4%)

Üldiste valitsemissektori teenuste hulgas on kajastatud vallavolikogu ja vallavalitsuse, eelarve reservfondi kasutamise, maakondlike ürituste ning Harjumaa Omavalitsuste Liidu liikmemaksu kulud. Võrreldes eelarvega jäi kasutama kokku 94 982 eurot ehk eelarve täideti 94,5%. Erisoodustuste hulgas on ka vallavanema isikliku sõiduauto kasutamise hüvitus.

Üldiste valitsussektori teenuste kulude eelarve täitmine majandusliku sisu järgi 2019. aastal

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	31 320	31 320	31 351	100,1%
Töötasud	1 043 285	1 043 285	1 045 454	100,2%

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Erisoodustused	4 730	4 730	6 448	136,3%
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	355 765	355 765	355 401	99,9%
Majandamiskulud	216 500	246 400	190 684	77,4%
Muud kulud	58 144	42 880	60	0,1%
Kokku	1 709 744	1 724 380	1 629 398	94,5%

03 Avalik kord (põhitegevuskuludest 0,1%)

Turvalisuse tegevuskulude eelarve täideti 43,1%, vahendeid kasutati kokku 23 163 eurot, sellest 5 103 eurot MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimehed ning 5 103 eurot MTÜ Tõdva Vabatahtlik Pääste toetamiseks antud vahendid.

04, 05, 06 Majandus (põhitegevuskuludest 9,6%)

Majandusvaldkonna hulgas on kajastatud valla teede hoolduse ja remondi, liikluskorralduse, ühistranspordi korralduse, projektide-planeeringute, majanduse halduse, jäätmekäitluse, haljastuse ja heakorra, mõisapargi hoolduse, tänavavalgustuse hoolduse, valla elamu- ja kommunaalmajanduse haldamise, hulkuvate loomadega seotud tegevuse, sauna ning mänguväljakute hooldusega seotud tegevuskulude eelarvete täitmist. Eelarve täitmine oli 79,8%.

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	23 715	23 715	76 693	323,4%
Töötasud	348 490	348 490	343 490	98,6%
Erisoodustused	0	0	124	
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	117 790	117 790	115 856	98,4%
Majandamiskulud	1 309 497	1 394 516	966 700	69,3%
Muud kulud	500	500	969	193,8%
Kokku	1 799 992	1 885 011	1 503 832	79,8%

07 Tervishoid (põhitegevuskuludest 0,1%)

Saku Tervisekeskuse ruumide kulude katteks oli kavandatud 11 000 eurot. Tegevuskulude eelarve täideti 96,8%.

08 Vaba aeg, kultuur (põhitegevuskuludest 11,3%)

Vaba aja ja kultuuri tegevusvaldkonna hulgas on kajastatud Saku Valla Spordikeskuse, Saku Valla Noortekeskuse, Saku Vallaraamatukogu, Saku Valla Kultuurikeskuse (loodi 1. augustist 2019 Saku Huvikeskuse ja Kiisa Rahvamaja likvideerimisel), mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusfondi, ajalehe Saku Sõnumid, valla sündmuste ning gümnaasiumi puhveti tegevuskulude eelarvete täitmist. Võrreldes eelarvega jäi kasutamata kokku 172 696 eurot ehk eelarve täideti 91,1%.

Mittetulundustegevuse ja kodanikualgatuse toetusfondist toetati sporditegevust 2019. aastal 26 746 euroga (2018. aastal 26 613 eurot). Kultuuriprojekte toetati 3 885 euroga (2018. aastal 9 057 eurot) ja muudele projektidele eraldati toetust 28 808 eurot (2018. aastal 25 801 eurot). Tegevustoetus moodustas 14 060 eurot, kaasfinantseerimise toetus 450 eurot ning projektitoetuse reservist eraldati 1 000 eurot.

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	75 215	113 215	75 174	66,4%
Töötasud	612 520	634 636	594 803	93,7%
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	207 032	214 516	200 880	93,6%
Majandamiskulud	930 521	982 653	901 171	91,7%
Muud kulud	0	0	297	
Kokku	1 825 288	1 945 020	1 772 324	91,1%

09 Haridus (tegevuskuludest 64,4%)

Hariduse valdkonnas on kajastatud Saku Lasteaia Päikesekild, Saku Lasteaia Terake, Kurtina Kooli, Kajamaa Kooli, Saku Gümnaasiumi, Saku Muusikakooli, õpilasveo liinide, haridusasutuste toitlustuskulude ning teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostu tegevuskulude eelarvete täitmist. Võrreldes eelarvega jäi kasutamata kokku 118 993 eurot ehk eelarve täideti 98,8%.

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	500	500	318	63,6%
Töötasud	4 965 432	5 075 391	5 007 436	98,7%
Erisoodustused	370	370	916,16	247,6%
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	1 678 554	1 715 719	1 685 132	98,2%
Majandamiskulud	3 093 613	3 388 399	3 367 583	99,4%
Kokku	9 738 469	10 180 379	10 061 386	98,8%

10 Sotsiaalhoolekanne (tegevuskuludest 4,0%)

Sotsiaalhoolekande valdkonnas on kajastatud Saku Päevakeskuse ning muu sotsiaalse kaitse kulueelarvete täitmine. Eelarve täideti 82,7% ehk kasutamata jäi 130 658 eurot. Sellest 44 058 eurot Saku Päevakeskusel. Sotsiaalhoolekande toetusteks riigi poolt eraldatud vahendeid jäi kasutamata 48 496 eurot.

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Antud toetused	256 749	257 635	204 435	79,4%
Töötasud	170 256	170 592	143 788	84,3%
Maksud töötasudelt ja erisoodustustelt	57 549	57 663	48 458	84,0%
Majandamiskulud	240 456	269 256	227 807	84,6%
Kokku	725 010	755 146	624 488	82,7%

III Investeermistegevuse eelarve täitmine

2019. aasta investeermistegevuse kulud moodustasid 8 892 282 eurot, eelarve täideti 62,1%. Aruandeaastal tegemata jäänud investeeringud lülitati 2020. aasta eelarvesse kogumaksumusega 3 962 932, sealhulgas esmatasandi tervisekeskuse ehituseks kavandatud vahendite jääk 1 873 584 eurot, sotsiaaleluruumide ehitamise vahendite jääk 870 523 eurot,

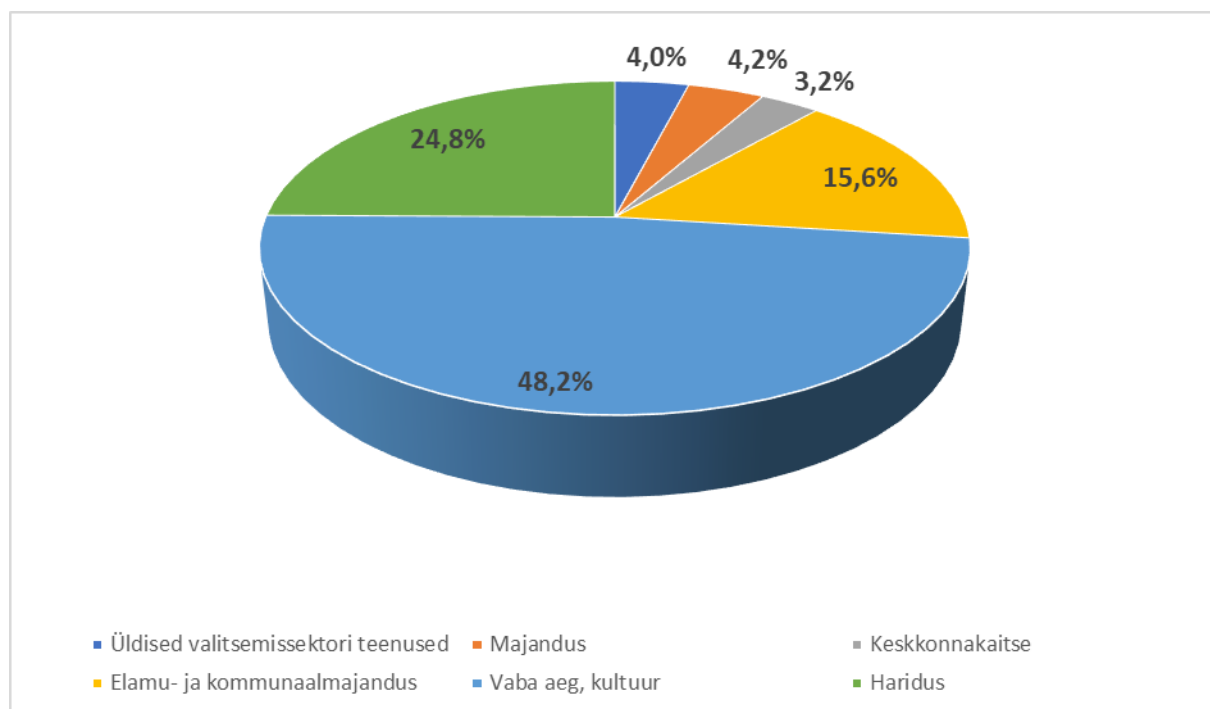
teede ehituse vahendid summas 70 295 eurot ning vallavalitsusele uute ruumide rajamiseks kavandatud vahendite jääk 1 148 530 eurot.

2019. aasta olulisemad investeeringud olid:

- Lõpetati Teaduse 1, Saku alevik asuva hoone rekonstrueerimine. Pärast tööde teostamist alustas 1. septembril 2019. aastal hoones tööd Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiosa. 2019. aastal kasutati vahendeid 2 120 462 eurot.
- Teede ehituseks ja rekonstrueerimiseks kasutati vahendeid 348 936 eurot.
- Rajati Saku Valla Spordikeskuse uus osa kogumaksumusega 4 853 068 eurot.
- Vallavalitsusele uute tööruumide rajamiseks omandati 2018. aastal Juubelitamme tee 15 kinnistu. Investeeringu kogumaksumuseks on kavandatud 3 115 304 eurot, millest 2019. aastal kasutati vahendeid 1 274 826 eurot ja 2020. aasta eelarves on 1 508 312 eurot.
- Saku jäätmejaama rajamine (274 491 eurot).
- AS Saku Maja aktsiakapitali suurendamine 356 000 eurot.

Põhivara soetamist kululiigiti iseloomustab järgnev tabel ning osakaalusid alljärgnev joonis.

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019	Täitmise %
Üldised valitsemissektori teenused	0	-356 000	-356 000	100,0%
Majandus	-832 780	-482 900	-368 936	76,4%
Keskkonnakaitse	-300 000	-300 000	-285 641	95,2%
Elamu- ja kommunaalmajandus	-5 251 626	-5 278 976	-1 382 723	26,2%
Vaba aeg, kultuur	-5 014 064	-5 297 034	-4 265 585	80,5%
Haridus	-2 446 700	-2 534 564	-2 198 776	86,8%
Kokku	-13 845 170	-14 249 474	-8 857 661	62,2%

Saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks oli 2019. aastal 193 577 eurot:

- Saku valla jäätmejaama rajamise toetust SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus 171 190 eurot.
- Esmatasandi tervisekeskuse rajamiseks saadud toetus 22 387 eurot.

Võetud laenude intressikulu oli 34 621 eurot Saku aleviku ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimise kulude katteks SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus võetud laenult ja investeeringute kulude katmiseks Danske Bank AS-lt ja Swedbank AS-lt võetud laenudelt.

IV Finantseerimistehingute eelarve täitmine

Finantseerimistehingud 2019. aastal olid järgnevad:

Näitaja	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019
Laenu võtmine	8 230 000	8 230 000	4 500 000
Laenu põhiosa tagasimaksmine	-951 580	-951 580	-942 241

Saku valla netovõlakkoormus oli 2019. aasta lõpuks 35,04%.

V Likviidsete varade muutus

Näitaja	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019
Raha jääk aasta algul	2 139 841	2 139 841	2 139 841
Muutus sularahas ja hoiustes	-2 061 236	-2 028 464	-1 103 242
Raha jääk aasta lõpul	78 605	111 377	1 036 599

2019. aasta algul oli raha jääk 2 139 841 eurot. Esimese lisaeelarvega vähendati kulutuste katteks suunatud vahendeid 32 772 euro võrra. 2019. aasta tegelikult raha jäägiks kujunes 1 036 599 eurot.

VI Nõuete ja kohustuste saldode muutus

Näitaja	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine 31.12.2019
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	-57 590	567 410	434 923

Konsolideerimisgrupi 2019. a. majandusaasta aruande allkiri

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Saku Vallavalitsus.

Saku valla konsolideerimisgrupi 2019. aasta majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Aruande juurde kuulub Saku Vallavolikogu otsus majandusaasta aruande kinnitamise kohta.

	Kuupäev	Allkiri
Marti Rehemaa Vallavanem		